

วารสารคุรุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY JOURNAL OF GURU EDUCATION

乌隆他尼皇家大学 教育期刊

ISSN 2697-5920

ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2567

Vol.6 Issue.2 July – December 2024

2024年7月-12月 第6卷 第2期

บทความ

- การส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา
สำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อพฤติกรรม
การเรียนรู้ของผู้เรียน
กรรณิการ์ บุญขาว 1
- แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 17
สุธิดา เทียนขาว, สุภัทสร ยิ้มเขียว, สุวนันท์ หนองหลวง, อนุตตรีย์ ดิษเจริญ, อุษา ปรีชาญาณ
และ สรวิพร เชาว์ชัย
- การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และทักษะการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 37
ปาริชาติ ศานติวงศ์สกุล
- การศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักศึกษารายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ 57
ลินดา จันทะชิต

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2567

UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY
JOURNAL OF GURU EDUCATION
Vol.6 Issue.2 July – December 2024

乌隆他尼皇家大学 教育期刊
2024年7月-12月 第6卷 第2期

ISSN 2697-5920

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2567

วัตถุประสงค์

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการทางด้านการศึกษา 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ ภาษาจีน ในสาขาบริหารการศึกษา สาขาการวัดและประเมินผล สาขาการศึกษาพิเศษ สาขาปฐมวัย และสาขาการสอน (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป จิตวิทยาและการแนะแนว สุขศึกษา พลศึกษา คอมพิวเตอร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน เป็นต้น) รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่าง อาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และ นักศึกษา โดยวารสารครุศึกษา มีกำหนดจัดพิมพ์เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม ของทุกปี

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

กำหนดการเผยแพร่

2 ฉบับต่อปี

ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน (กำหนดออกเดือนมิถุนายน)

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม (กำหนดออกเดือนธันวาคม)

การจัดพิมพ์

วารสารอิเล็กทรอนิกส์

สถานที่ติดต่อ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

64 ถ.ทหาร ต.หมากแข้ง อ.เมือง จ.อุดรธานี 41000

โทรศัพท์: 042-211040 ต่อ 1702

เว็บไซต์: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edudru>

อีเมล: edjournal@udru.ac.th

UDON THANI RAJABHAT UNIVERSITY JOURNAL OF GURU EDUCATION

Volume.6 No.2 July – December 2024

Objectives

Udon Thani Rajabhat University Journal of Guru Education aims to publish research and academic articles focusing on education in three languages, Thai, Chinese, and English. The fields include educational administration, measurement and evaluation, and learning and instruction in the following fields: special education, physics, chemistry, biology, mathematics, sciences, psychology and guidance, health education, physical education, computer education, Thai, English, and Chinese. The journal also provides the platform for teachers, researchers, scholars, and students to share knowledge and is scheduled to publish two issues annually. The first is published in January – June, and the second is published in July - December.

Publisher: Udon Thani Rajabhat University

Frequency: Biannual (2 issues/year)
1st issue January – June (Published in June)
2nd issue July – December (Published in December)

Publication Platform: Electronic journal

Contact: Research and Development Institute, Udon Thani Rajabhat University, 64 Thahan Road, Makkhaeng Subdistrict, Muang District, Udon Thani Province, Thailand 41000
Tel: 66 4221 1040 Ext. 1702
Website: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edudru>
Email: edjournal@udru.ac.th

乌隆他尼皇家大学教育期刊
第 6 卷 第 2 期 2024 年 7 月-12 月

期刊目的

乌隆他尼皇家大学教育期刊聚焦教育行业，旨在发表泰、英、中三种语言的研究和学术文章，文章内容包括教育管理专业、测试和评估专业、特殊教育专业、学前教育专业、教学专业（物理学、化学、生物学、数学、普通科学、心理学与指导教育学、健康学、体育学、计算机、泰语、英语和汉语等），以及为教师、学者和学生提供可共享的知识资源数据库。每年出版两期；第 1 期为 1 月-6 月，第 2 期为 7 月-12 月。

主办单位 乌隆他尼皇家大学

出版时间 每年出版 2 期
第 1 期为 1 月-6 月 (6 月出版)
第 2 期为 7 月-12 月 (12 月出版)

出版形式 电子期刊

联系方式 乌隆他尼皇家大学 发展与研究所
64 Thahan Rd, Tambon Mak Khaeng, Amphoe Mueang
Udon Thani, Udon Thani 41000
电话：042-211040（内线 1702）
电子邮件：edjournal@udru.ac.th
网址：<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edudru>

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2567

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิตรา ธัญสุนทรสกุล	อธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ม่วงปฐม	รองอธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระยุทธ์ เฟื่องชัย	รองอธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาวิตรี บุญมี	รองอธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพล สิงห์คำ	รองอธิการบดี
ดร.วิบูล เป็นสุข	รองอธิการบดี
ดร.เอกราช ดีนาง	รองอธิการบดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณรัตน์ พิพิธกุล	คณบดีคณะครุศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท ดร.เกรียงไกร ชูระพันธ์	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการและผู้ช่วยบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬามาศ จันทศรีสุคต	บรรณาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตวรรณ คำสม	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
ดร.วรรณา เหล่าเขตกิจ	ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ

Prof.Dr.Dennis Lamb	Southwest Minnesota State University
Prof.Dr.Luo Yaohua (罗耀华)	Central China Normal University
รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ บุญเต็ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย วรกิจเกษมสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ ภูพัฒน์วิบูลย์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนา เหลืองอังกูร	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2567

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิตา ถึงแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี โชคขจิตสัมพันธ์	กระทรวงศึกษาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนายุทธ เขยบาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บุบผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนายุทธ เขยบาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์จิรา จูมพลกล้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรศิษฐ์ ศรีบุรินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิต ศรีประดิษฐ์	วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เกษม สิงห์รุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา กรัณยาธิกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ดร.ศิวพร ภูกองทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ดร.ทุติยาภรณ์ ภูมิดอนมิ่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ดร.ดำรงค์ ตุ่มทอง	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ดร.ปณิตตา อินทร์ภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ดร.บุญเลี้ยง จอดนอก	โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล
ดร.พรรณวดี ขำจริง	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการดำเนินงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี ยาบุษดี	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ณัฏฐนันท์ สุวรรณวงค์	รองประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชิตเกียรติ เป้าทองจันทร์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดารัตน์ ถาบุตร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล ดาแร่	กรรมการ
ดร.สุทธิดา จันทร์ดวง	กรรมการ
ดร.มัลลิกา ดวงภักดี	กรรมการ
นางสาวพิมพ์รัตน์ คล้ายยา	กรรมการ
นายชลาลินธุ์ ดวงเลิศ	กรรมการ
นายนรากร จันลาวงค์	กรรมการ
นางสาวทัศนส์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
นายบุรุษต์ ภูตอกไม้	กรรมการ
นางสาวประภาพิศ ไชยวงษ์	กรรมการ
นายธราดล ปราบภัย	กรรมการ
นางพิมพ์พรณ ศรีภูธร	กรรมการ
นายอภิเดช อภิพัฒน์ภาคูล	กรรมการ
นางสาวศศิตา พงศาวลี	กรรมการ
นางสาวนัชชา คำบุญมา	กรรมการ
นางสาววณัฐพร แพงขวา	กรรมการ
นายรุ่งโรจน์ มีแก้ว	กรรมการและเลขานุการ
นายธนวิษฐ์ ปิจชามาศย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการตรวจสอบภาษาต่างประเทศ

ดร.สุภัทรา วันเพ็ญ
ดร.วรรณา เหล่าเขตกิจ
นายชลาลินธุ์ ดวงเลิศ
นางสาวทัศนส์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ ณ อยู่ธยา
นายณรากร จันลาวงค์

พิสูจน์อักษร

ดร.วรรณา เหล่าเขตกิจ
ดร.ศิวพร ภูกองทอง

ออกแบบปก

นายสุริยา ชัยดำรงณ์
นางสาวศศิตา พงศ์าวลี

ข้อความที่ปรากฏในบทความแต่ละเรื่องในวารสารวิชาการเล่มนี้
ไม่ใช่ความคิดเห็นและความรับผิดชอบของคณะผู้จัดทำ บรรณาธิการ
กองบรรณาธิการ และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ซึ่งความรับผิดชอบด้านเนื้อหาและการตรวจร่างบทความ
แต่ละเรื่องเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน

The content and proofing of the articles published in the journal
are solely responsible by our contributing authors.
The messages and views expressed in each article do not reflect the
views and are not the responsibilities of the editor, the editorial
board, the operating teams and Udon Thani Rajabhat University.

本期刊的每一篇文章中所有的内容
所涉及责任由文章作者自负，与编辑委员会、编辑部
以及乌隆皇家大学无关。

บทบรรณาธิการ

วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เป็นวารสารวิชาการด้านการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ วารสารเปิดรับ 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน กำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) โดยวารสารฉบับนี้เป็นปีที่ 6 ฉบับที่ 2 ประจำปี 2567 มีบทความจำนวน 4 บทความ

กองบรรณาธิการวารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาประเมินบทความ อีกทั้งเสนอข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์เพื่อให้ได้บทความที่มีคุณภาพ ขอขอบคุณผู้เขียนบทความที่ได้ส่งบทความร่วมตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ และคณะทำงานของวารสารที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำงานเพื่อให้วารสารครุศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้เผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับทางวิชาการ

จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต
บรรณาธิการ

Editorial

Udon Thani Rajabhat University Journal of Guru Education is an academic journal focusing on the field of education. The purpose is to be a platform for knowledge exchanges and publishing useful information through research and academic articles. We welcome scholarly articles written in either Thai, English, or Chinese. The current issue is the first one of this biannual journal (January – June and July – December), with five articles as Volume 6, No.2 of 2024.

The editorial staff is sincerely grateful for all the authors who have submitted the papers to be published in this issue. We would like to thank the peer reviewers for kindly supporting and giving essential opinions for the improvement of each article. Furthermore, thank you for the fulfillment and great effort of the working teams resulting in the accomplishment of the quality, academically accepted publication.

Julamas Jansrisukot
Editor-in-Chief

社论

乌隆他尼皇家大学教育期刊聚焦教育领域，期刊旨在为教师、学者和学生提供可共享的知识资源数据库。本次首发，集结了泰、英、中三种语言的优秀的研究和学术文章。本刊每年出版两期：第一期为1月-6月，第2期为7月-12月。本卷是本刊2024年的第2期、第6卷，共有4篇文章。

乌隆他尼皇家大学教育期刊编辑部非常感谢各位评议专家(Peer Review)百忙之中抽出时间评估文章并提出宝贵建议，非常感谢各位作者的积极投稿，同时感谢每位编辑委员会成员为确保期刊质量所做出的不懈努力。

陈曼荣
编辑

สารบัญ

หน้า

การส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื้อหาและภาษาสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน <i>กรรณิการ์ บุญขาว</i>	1
แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 <i>สุธิดา เทียนขาว, สุภาศร ยิ้มเขียว, สุวนันท์ หนองหลวง, อนุตตรีย์ ดิษเจริญ, อุษา ปรีชาญาณ และ สกักรพร เขาวนชัย</i>	17
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 <i>ปาริชาติ คานตวิวงศ์สกุล</i>	37
การศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักศึกษารายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ <i>ลินดา จันทะชิต</i>	57

การส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหา
และภาษาสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

PROMOTING ENGLISH TEACHING THROUGH CONTENT AND LANGUAGE
INTEGRATED LEARNING CONCEPT (CLIL) FOR BORDER PATROL POLICE
SCHOOL TEACHERS IN NORTHEASTERN REGION,
ON STUDENTS' LEARNING BEHAVIOR

กรรณิการ์ บุญขาว^{*}
Kannikar Boonkhaos^{*}

วิทยาลัยนวัตกรรมท้องถิ่น (บึงกาฬ) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Local Innovation College (Bueng Kan), Udon Thani Rajabhat University

Received: 23 September 2024

Revised: 10 October 2024

Accepted: 21 October 2024

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ 1) เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาหรือ Content and Language Integrated Learning (CLIL) สำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนหลังจากการส่งเสริมแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 25 คนจากพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครื่องมือการวิจัยเป็นรูปแบบการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสังเกตพฤติกรรมจากวิดีโอบันทึกการสอน ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาสำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นที่น่าสนใจในแต่ละด้านดังนี้

^{*} Corresponding author: กรรณิการ์ บุญขาว
E-mail: lamkannikar@udru.ac.th

- 1) ด้านผู้เรียน นักเรียนมีการโต้ตอบ ตอบสนองต่อคำสั่ง และรู้สึกสนุกกับการพูด สร้างความสนุก บรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ เกิดความคุ้นชินในการสื่อสารภาษาอังกฤษ และเกิดพฤติกรรมการสื่อสารกันอย่างสนุกสนานระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนแม้จะสื่อสารผิดพลาดบ้างแต่ก็เป็นหนึ่งในกระบวนการการเรียนรู้ ในด้านของผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนและการออกเสียงภาษาอังกฤษมากขึ้นเป็นระยะๆ เนื่องจากการได้มีการเตรียมพร้อมในเรื่องคำศัพท์และประโยคภาษาอังกฤษในแผนวิชาหลัก ผู้สอนมีความกังวลในการพูดภาษาอังกฤษน้อยลง มีความกระตือรือร้นในการเตรียมตัว และใช้เทคโนโลยีในการช่วยในการออกเสียงที่ถูกต้องก่อนนำไปสอน
- 2) ด้านผู้สอน ครูเกิดทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน เข้าใจความหมายและสามารถโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษง่ายๆ ได้โดยไม่มีความกลัวหรือความกังวลเหมือนที่ผ่านมา

คำสำคัญ: การส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษ, แนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL), ครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน, พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the effect of promoting English teaching through Content and Language Integrated Learning or (CLIL) for teachers in the Border Patrol Police School in the Northeast on the learning behavior of students and 2) to study the attitudes of teachers in the Border Patrol Police School after promoting CLIL. The sample group was 25 teachers in the Border Patrol Police School from the Northeast. The research instruments were semi-structured interviews and behavioral observation from video recordings of teaching. The results of the promoting English teaching through CLIL for Border Patrol Police School Teachers in Northeastern Region, on students' learning behavior found that 1) students responded to commands and enjoyed speaking, creating a fun and good atmosphere for learning. They were familiar with communicating in English and had fun communicating between teacher and students even though there were some mistakes, but it was part of the learning

process. In term of teachers, they were more confident in teaching and pronouncing English gradually because they had prepared English vocabulary and sentences in the core subject plan. Teachers were less worried about speaking English, were more enthusiastic in preparing and used technology to help with correct pronunciation before teaching. 2) Teachers had a good attitude towards using English in the classroom, understood the meaning and were able to respond in simple English without fear or anxiety like in the past.

Keywords: Promoting English Teaching, Content and Language Integrated Learning Concept (CLIL), Border Patrol Police School teachers, Students' Learning Behavior

บทนำ

ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หรือที่รู้จักในชื่อ ครู ตชด. ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ลาดตระเวน ตรวจพื้นที่ ดูแลประชาชน บทบาทที่สำคัญคือให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่ห่างไกล โรงเรียนแห่งแรกที่อยู่ในการดูแลของตำรวจตระเวนชายแดน คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ่อไร่ที่ 1 ที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เปิดสอนถูกต้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (บุญรัตน์ พิพิธกุล, 2565) เมื่อความทราบถึงในหลวงรัชกาลที่ 9 และองค์ฯ สมเด็จพระราชินีนาถ พระองค์ท่านทรงพระราชทานการสนับสนุนและทรงอุปถัมภ์การดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนเป็นต้นมา อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้เด็ก เยาวชนและประชาชนอีกหลายพื้นที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาและความรู้ในการพัฒนาตนเองและท้องถิ่นได้อย่างมั่นคง โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน คือ ให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดารได้รับโอกาสทางการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หลังจากนั้นจึงได้ตั้งปรัชญาของโรงเรียนขึ้นจากการพระราชทานคำแนะนำของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เพื่อให้เห็นบทบาทที่ชัดเจนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้ปรัชญาที่ว่า “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง” (สิทธิสุนทร สุนทรโชติ, 2565) จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าบทบาทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและครู ตชด. มิเพียงแต่เป็น

แหล่งความรู้หรือครูผู้สอน แต่เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความมั่นคง ตลอดจนความสงบสุขของคนในพื้นที่ เป็นบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคนให้เป็นกำลังของประเทศ

บทบาทดังกล่าวจึงเป็นเหมือนหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบทั้งนักเรียนและชุมชนให้ทั้งสองด้าน แต่ทว่าในด้านการสอนซึ่งเป็นภาระหน้าที่หลักของครู ตชด. กลับประสบกับปัญหาในเรื่องการขาดคุณวุฒิทางวิชาชีพครู อันเป็นสิ่งยืนยันความรู้ความสามารถของผู้สอน จึงทำให้ครูผู้สอนยังขาดความมั่นใจในการสอน ขาดเทคนิค ทำให้การสอนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนั้นบางโรงเรียนผู้สอนหนึ่งคน ต้องรับผิดชอบการสอนหลายวิชาหรือหลายชั้นเรียน ทำให้ไม่อาจใส่ใจในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือชั้นเรียนใดชั้นเรียนหนึ่งได้อย่างเต็มที่ ดังจะเห็นได้จากการสอบวัดผลระดับประเทศที่ผ่านมา ผลคะแนนของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และรายวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับต่ำมากที่สุดคือวิชาภาษาอังกฤษ (ฉัตรชนก เสงสุโข และคณะ, 2564) สาเหตุเนื่องจากผู้สอนไม่สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้ ขาดความมั่นใจในการสอนและการออกเสียงภาษาอังกฤษ แม้จะมีการเรียนผ่านระบบการส่งสัญญาณดาวเทียม DLTV โดยมีผู้สอนที่ชำนาญในด้านการสอนในรายวิชาดังกล่าวแล้ว แต่ไม่อาจช่วยให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นแต่อย่างใด นั่นอาจเป็นเพราะว่า การเรียนผ่านสัญญาณดาวเทียมไม่สามารถโต้ตอบกันได้ เป็นการสื่อสารทางเดียว ผู้สอนไม่เห็นบริบทจริงที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้เรียนใช้ภาษาอีสานเป็นภาษาถิ่นที่ค่อนข้างพูดกันโดยทั่วไป ทำให้การเรียนภาษาอื่นแม้แต่ภาษาไทยยังต้องอาศัยผู้สอนแปลเป็นภาษาถิ่นเพื่อความเข้าใจในบริบทภาษา การเรียนผ่านระบบการส่งสัญญาณดาวเทียม DLTV จึงมีผลให้ผู้เรียนมีคะแนนในทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในระดับต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด อีกสาเหตุหนึ่ง คือการขาดโอกาสในการฝึกใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เนื่องจากนักเรียนในโรงเรียน ตชด. มีโอกาสเรียนหรือฝึกภาษาอังกฤษเฉพาะในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพียงเท่านั้น ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนไม่เต็มประสิทธิภาพ ซึ่งการเรียนภาษาอังกฤษนั้นเป็นการฝึกทักษะอย่างหนึ่งต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และต้องฝึกฝนเป็นประจำจึงจะจดจำและสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Pennycook, 2017; Baker, 2015)

ปัญหาของครู ตชด. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเรื่องคุณวุฒิทางวิชาชีพ ได้รับการแก้ไขจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ร่วมมือกับคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อพัฒนาศักยภาพครู ตชด. โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based Teacher Development) โดยพัฒนาครูให้มีสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ ทั้งด้านความรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะความเป็นครู ภายใต้ชื่อโครงการพัฒนาศักยภาพครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี 2565 มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพครูและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่อยู่ในเขตพื้นที่ จังหวัดอุดรธานี นครพนม เลย บึงกาฬ อุบลราชธานี และสุรินทร์

ในหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางด้านการสอน นอกจากจะมีรายวิชาที่พัฒนาวิชาชีพครู ในหลักสูตรยังมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หนึ่งในรายวิชานั้นคือ รายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและการทำงาน ที่มีเนื้อหาเน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานที่ใช้ในชีวิตประจำวันและเนื้อหาที่สามารถช่วยให้ครู ตชด. สามารถนำศัพท์ ประโยคพื้นฐานง่ายๆ ไปใช้จริงในการทำงาน นอกจากนั้น บทเรียนเรื่องภาษาอังกฤษในชั้นเรียน (English Classroom Language) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในชั้นเรียน เช่น คำสั่ง คำถาม การขอความช่วยเหลือ การชื่นชม ฯลฯ ในภาคภาษาอังกฤษ ยังถูกใช้เป็นเนื้อหาในการสอนในรายวิชานี้ จากรายวิชานี้เองทำให้ผู้วิจัยสนใจแนวทางการสอนที่จะทำให้ครู ตชด. สามารถใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและการทำงานได้ นั่นคือการได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสอนนักเรียน ซึ่งแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาน่าจะเป็นแนวทางการสอนที่ตอบโจทย์ให้ครูได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และยังได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน นั่นก็คือการสอนในรายวิชาหลักได้เช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวคิดนี้และนำมาส่งเสริมการสอนของครู ตชด. เพื่อคู่ผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนว่าจะเป็นอย่างไ

หลักการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาหรือ Content and Language Integrated Learning (CLIL) สามารถนำมาเป็นแนวทางการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษในการเรียนรู้วิชาหลักอื่นๆ ได้ (Dalton-Puffer, 2011) เป็นการฝึกใช้ภาษาอังกฤษในบริบทของห้องเรียนได้ตรงกับครูผู้สอน นอกจากนั้นยังเป็นการเรียนรู้ภาษาที่สองเพื่อการสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติ (Coyle et al., 2010) ทั้งยังเป็นการสร้างความคุ้นชินในการใช้ภาษา นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาในทางปฏิบัติและเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาของผู้เรียนอีกด้วย (Lasagabaster & Sierra, 2010)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าว มาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อังกฤษของผู้เรียน และคาดหวังว่าจะสามารถส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับครูในชั้นเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีประสิทธิภาพ จึงทำวิจัยนี้ เพื่อ 1) ศึกษาผลของการส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังจากส่งเสริมแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังจากส่งเสริมแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหาการสอน ครู ดชด. จะได้รับการอบรมเรื่อง Content and Language Integrated Learning Concept (CLIL) ซึ่งเป็นการอบรมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบ วิธีการ รวมไปถึงวิธีการเลือกคำภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องของวิชาหลัก 5-10 คำ การสร้างประโยคภาษาอังกฤษด้วยคำที่เลือกมาที่สามารถใช้นั้นย่อเนื้อหาสำคัญในวิชานั้นๆ จำนวน 3-5 ประโยค ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และระดับชั้นที่สอน หลังจากเตรียมคำและประโยคภาษาอังกฤษแล้ว จึงเขียนแผนการเรียนรู้ และฝึกฝนการออกเสียงภาษาอังกฤษก่อนนำมาใช้สอนในห้องเรียน โดยในช่วงแรกอาจจะแปลความหมายเป็นภาษาไทยในสิ่งที่พูดได้บ้าง แต่ถ้าผู้เรียนเข้าใจความหมายแล้ว ให้สื่อสารโดยไม่ต้องแปลความ นอกจากนั้น เสริมเรื่องภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

(Classroom Language) เช่น คำทักทาย การให้คำสั่ง การขอร้อง การกระตุ้น การถามคำตอบ การตรวจสอบการเรียนรู้ การชื่นชม การกล่าวลา เป็นภาษาอังกฤษด้วย

2. ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง เป็นครู ตชด. จำนวน 25 คน จาก 20 โรงเรียน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดอุดรธานี นครพนม เลย บึงกาฬ อุดรราชธานี และ สุนทรบุรี รวม 5 จังหวัด ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและการทำงาน ในภาคการศึกษาที่ 1/2567 ครู ตชด. ทุกคนต้องมีประสบการณ์สอนในโรงเรียน ตชด. มาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี และเคยสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยเป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

3. ขอบเขตของระยะเวลา การเก็บข้อมูลจะดำเนินการในช่วงระยะเวลาหนึ่งภาคการศึกษา ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน (เป็นเวลา 4 เดือน) ซึ่งจะมีการชี้แจงรายละเอียดของวิจัยในช่วงต้น เช่น วัตถุประสงค์ ข้อตกลง วิธีการการสอน การเข้าอบรม การบันทึกวิดีโอ แบ่งออกเป็น 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 บันทึกครั้งแรกที่สอน ครั้งที่ 2 กลางภาคการศึกษา ครั้งที่ 3 คือ บันทึกวิดีโอช่วงท้ายภาคการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงและสังเกตของพฤติกรรมของทั้งผู้เรียนและผู้สอน ต่อมาจึงนำข้อมูลเข้าสู่การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลในช่วงเดือนสุดท้าย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากร คือ บุคลากรในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผ่านการคัดเลือกให้เข้าโครงการพัฒนาครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน จาก 20 โรงเรียน ประกอบด้วย ครู ตชด. ระดับผู้บริหาร จำนวน 5 คน และ ครู ตชด. จำนวน 25 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ครู ตชด. จำนวน 25 คน ที่เป็นผู้สอนหลักในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดอุดรธานี นครพนม เลย บึงกาฬ อุดรราชธานี และ สุนทรบุรี รวม 5 จังหวัด ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและการทำงาน ในภาคการศึกษาที่ 1/2567 ครู ตชด. ทุกคนต้องมีประสบการณ์สอนในโรงเรียน ตชด. มาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี และเคยสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยเป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสังเกตการณ์พฤติกรรมจากวิดีโอบันทึกการสอน (classroom observation) ใช้วิดีโอการสอนเป็นหลักฐานในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เพื่อตรวจสอบว่า การใช้ภาษาอังกฤษส่งผลต่อการเรียนรู้และการสื่อสารในชั้นเรียนอย่างไร

2.2 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) และการวิเคราะห์ข้อมูล มีโครงสร้างคำถาม เกี่ยวกับทัศนคติการใช้แนวคิดการบูรณาการภาษาอังกฤษในชั้นเรียนหลักของครู ตชด. สำหรับเก็บข้อมูลความรู้สึกของครูเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน เช่น ทัศนคติก่อน-หลังสอน ความมั่นใจและความยากง่าย

การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุม

2.2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์เสร็จแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง และทดลองการสัมภาษณ์

2.2.4 นำมาใช้จริง โดยดูวิดีโอจากผู้สอนก่อน จึงนำบทสัมภาษณ์มาสอบถามครูผู้สอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลจากวิดีโอบันทึกการสอน รวมถึงการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์โครงการวิจัย

3.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการกำหนดเรื่องการบันทึกวิดีโอเพื่อสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน ระยะเวลาดำเนินงาน ขั้นตอนการเตรียมวางแผนการสอน

ขั้นตอนการวางแผนบทเรียนและประโยคภาษาอังกฤษ

3.2.1 ผู้สอนเข้าอบรมเกี่ยวกับการวางแผนการสอน และนำวิชาหลัก เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ หรือวิชาศิลปะ มาวางแผนการสอนตามหลักการของแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา โดยแทรกการใช้ประโยคภาษาอังกฤษง่าย ๆ ในชั้นเรียน

3.2.2 ผู้สอนคิดคำศัพท์ภาษาอังกฤษและโครงสร้างประโยคที่ใช้บ่อยในเนื้อหาวิชานั้นๆ และเตรียมบทพูดภาษาอังกฤษสำหรับสื่อสารกับนักเรียน ฝึกฝนการออกเสียง

3.2.3 ผู้สอนทำการสอนและใช้ภาษาอังกฤษตามแผนที่วางไว้ โดยบันทึกวิดีโอการสอนในแต่ละชั้นเรียน ชั้นเรียนละ 45 นาที เป็นเวลา 3 ครั้ง

3.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากวิดีโอและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างมาตรวจสอบจัดกลุ่ม วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปผล วิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เป็นลักษณะการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis)

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม การสื่อสาร การตอบสนองต่างๆ จากวิดีโอ เพื่อดูแนวโน้มและรูปแบบพฤติกรรมของนักเรียนและบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน หลังจากนั้นวิเคราะห์ว่าเมื่อครูใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา ผู้เรียนและครูมีพฤติกรรมตอบสนองต่อรูปแบบการสอนดังกล่าวไปในทิศทางใด

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อดูทัศนคติของครูผู้สอน หลังจากได้รับการส่งเสริมแนวการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา ส่งผลเช่นไรต่อความรู้สึกของผู้สอน

สรุปผลการวิจัย

จากการสังเกตการณ์การใช้ภาษาอังกฤษของผู้สอนและพฤติกรรมการตอบสนองของผู้เรียน ในวิดีโอการสอน ของครู ดชด. จำนวน 25 คน และนำไปสู่การสัมภาษณ์ผู้สอนแบบกึ่งโครงสร้าง ผลปรากฏว่าแนวการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษานั้นเกิดผลในด้านดี ผู้เรียนมีปฏิกิริยาไปในทางที่ดีในช่วงระหว่างเรียน มีการโต้ตอบ ตอบสนองต่อคำสั่ง และกล้าออกเสียงภาษาอังกฤษด้วยความสนุกสนาน ด้วยเหตุผลที่ว่า เมื่อได้ยินอะไรที่แปลกใหม่จะตั้งใจฟัง เมื่อได้ยินบ่อยๆ และเมื่อรู้ความหมายแล้วก็จะเข้าใจโดยอัตโนมัติ หลังจากนั้นก็จะฝึกโต้ตอบด้วยสำเนียงการพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียนเอง สร้างความสนุกและบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ หากไม่เข้าใจประโยคก็จะสอบถามผู้สอนให้ช่วยแปลความให้ ในช่วงแรกๆ ครูจึงใช้ภาษาไทยควบคู่ไปด้วยในบางครั้ง เมื่อผู้เรียนจดจำได้ และเริ่มคุ้นเคยกับประโยคภาษาอังกฤษ จึงมีพฤติกรรมเปลี่ยนไป ตอบคำถามสั้นๆ เป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น

แม้จะเรียนอยู่ในวิชาหลักอื่นที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ นอกจากนั้นผู้เรียนไม่แสดงพฤติกรรมกลัวหรือเกร็งเวลาเรียน ความคุ้นชินทำให้ผู้เรียนอยากได้ตอบผู้สอนแม้จะผิดพลาดบ้างแต่ยังรู้สึกสนุกและเรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาดนั้นๆ

ในด้านของผู้สอน ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนและการออกเสียงภาษาอังกฤษมากขึ้น เนื่องจากได้มีการเตรียมพร้อมในเรื่องคำศัพท์และประโยคภาษาอังกฤษในแผนวิชาหลัก มีความกระตือรือร้นในการเตรียมตัวเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษประโยคใหม่ๆ เช่น การออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง การถามคำถามประโยคภาษาอังกฤษ การยกตัวอย่างให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ในช่วงสัปดาห์แรกๆ ผู้สอนตื่นเต้นและกังวลในการสอน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาเป็นสิ่งใหม่สำหรับผู้สอน ทั้งยังมีความกังวลในการออกเสียงภาษาอังกฤษในช่วงแรก ผู้เรียนที่ไม่เข้าใจความหมายของประโยคภาษาอังกฤษจะนั่งเงียบ ยิ้ม แสดงพฤติกรรมไม่สนใจผู้สอน ทำให้ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยแปลความหมายให้ แต่เมื่อผู้สอนพูดประโยคภาษาอังกฤษที่ซ้ำอีกหลายครั้ง ผู้เรียนจดจำและเข้าใจประโยค ผู้สอนส่วนใหญ่จึงเกิดกำลังใจในการพูดภาษาอังกฤษตามแผนที่เตรียมไว้ การสอนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษามีส่วนช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษ และผู้สอนเห็นพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านดี เป็นผลให้ผู้สอนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษามีความรู้สึกพึงพอใจต่อแนวคิดดังกล่าว มากไปกว่านั้นผู้สอนทุกคนมีความเห็นตรงกันว่าการเรียนภาษาอังกฤษนั้นไม่จำเป็นต้องเรียนแค่ในห้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หรือในคาบวิชาภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว ครูผู้สอนสามารถนำเอาภาษาอังกฤษมาใช้ในห้องเรียนอื่นๆ ได้ด้วย นอกจากจะได้ฝึกเรื่องคำศัพท์และประโยคภาษาอังกฤษในวิชานั้นๆ แล้ว ยังได้สอนภาษาที่ใช้ในชั้นเรียน (Classroom Language) ที่เป็นภาษาอังกฤษพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนด้วย ครูรู้สึกพอใจกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่กล้าพูดภาษาอังกฤษได้ตอบผู้สอน ไม่มีความกังวลในการสื่อสาร ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น พฤติกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ของผู้เรียนกระตุ้นให้ครูอยากพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเองให้มากขึ้น นอกจากนั้น ผู้สอนมีความกังวลน้อยลง และลงความเห็นว่าประโยคภาษาอังกฤษไม่ยากอย่างที่กังวลก่อนหน้านี้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษามีผลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของทั้งผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นที่น่าพอใจ ผู้สอนมีความมั่นใจออกเสียงภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและพึงพอใจต่อการสอนของตนเอง

จากผลสรุปนี้ แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีและสนใจในภาษาอังกฤษมากขึ้น ทั้งนี้ยังส่งเสริมให้ผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ นั้นแสดงให้เห็นว่าแนวการสอนนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาอังกฤษโดยไม่จำเป็นต้องรอเรียนเฉพาะในชั่วโมงวิชาภาษาอังกฤษตามตารางเรียนได้กำหนดไว้

อภิปรายผล

จากผลการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างในงานวิจัยนี้ พบว่าผลของการส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีผลที่ดีต่อทั้งผู้เรียนและผู้สอน ดังต่อไปนี้

การสอนที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษานั้นมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในทางที่ดีเพราะว่า เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนภาษาอังกฤษเป็นประจำ ดังเช่น Baker (2015) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะทางภาษาเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนเป็นประจำ ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ จึงจะจดจำและสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้นเน้นย้ำถึงกระบวนการของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา ที่ไม่ว่าจะเรียนวิชาหลักเป็นวิชาอะไรก็ตาม ผู้สอนยังคงใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ประโยคที่สอดคล้อง ก็จะสามารถสร้างความคุ้นเคยกับภาษาที่สองได้ เมื่อผู้เรียนได้ยิน ได้เห็น ได้ฝึกพูด ซ้ำๆ บ่อยๆ นั่นถือเป็นการฝึกทักษะทางภาษาอย่างหนึ่ง จึงเกิดความคุ้นชินและมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีตามมา นอกจากนั้น การสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและภาษายังเป็นการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทของชั้นเรียน อันเป็นบริบทในการเรียนรู้ภาษา มีการโต้ตอบสื่อสาร ทำให้เห็นพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ โดย Coyle และคณะ (Coyle et al., 2010) ได้สร้างรูปแบบความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ภาษา หรือ The Language Triptych หนึ่งในความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ภาษาคือ Language through learning เป็นการเรียนรู้ภาษาที่เกิดขึ้นระหว่างที่ผู้เรียนกำลังพัฒนาความเข้าใจในเนื้อหาเป็นการเชื่อมโยงภาษากับความคิดที่เป็นไปโดยธรรมชาติ (พรพิมล ประสงค์พร และ จิตรา จันทราเกตุวิ, 2562) ตัวอย่างการเรียนรู้ภาษาที่เกิดขึ้นเมื่อกำลังพัฒนาเชื่อมโยงกับความคิด เช่น ในประโยค “Show me your hand” และ “Please, raise your hand” ผู้เรียนมีปฏิกิริยา ยกมือขึ้น นั้นแสดงว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในประโยค

ข้างต้นแล้ว หลังจากนั้น ถ้ามด้วยประโยคใหม่ที่มีคำศัพท์เดิม เช่น “If you have any questions, please raise your hand” ผู้เรียนจะใช้ความรู้เดิมที่มีมาเป็นฐานและพยายามเรียนรู้ภาษาใหม่ไปพร้อมๆ กัน เป็นต้น

ในด้านพฤติกรรม Vygotsky (1978) กล่าวว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การที่นักเรียนมีโอกาสได้ตอบกับผู้สอนในชั้นเรียนวิชาอื่นโดยใช้ภาษาอังกฤษทำให้พวกเขาเรียนรู้ผ่านการสนทนาและการโต้ตอบ มีพฤติกรรมการตอบสนองต่อผู้สอนและผู้เรียนคนอื่นๆ โดยมีการเริ่มเคลื่อนไหว เพื่อตอบคำถาม ทิศทางการมองของผู้เรียนที่มุ่งจุดสนใจไปที่ผู้สอน และไม่มีท่าทางที่ทำให้รู้สึกถึงความกังวลเมื่อฟังหรือพูดภาษาอังกฤษ นั้นแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ไปในทางที่ดี การสื่อสารที่เริ่มต้นจากการไม่มีความกังวลและไม่กลัวที่จะพูดภาษาอังกฤษ นับเป็นการเริ่มต้นที่ดีของการเรียนรู้ในชั้นเรียน แม้จะมีความผิดพลาดในการใช้ภาษาอังกฤษบ้าง แต่นั่นคือส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้พวกเขาพัฒนาทักษะการสื่อสารแบบธรรมชาติ ยกตัวอย่าง เช่น บทสนทนา ระหว่างครูและนักเรียนในห้องที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ห้องเรียน ครู D (บอกให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน เพื่อทำกิจกรรม)

ครู D : *Everyone, make a group of 3, please. 3 คนเท่านั้นนะคะ Make a group of 3. (ครูชูสามนิ้ว)*

นักเรียน : *(วิ่งจับกลุ่มกับเพื่อนพร้อมชูสามนิ้ว) มาๆ สามคน three- three*

ครู D : *“Okay, now sit down” (บอกกลางทำสัญญาณมือให้นั่งลงและสังเกตเห็นกลุ่มที่อยู่ไกลจากเพื่อนๆ จึงเรียกให้กลุ่มนั้นเข้ามาใกล้ๆ เพื่อนกลุ่มอื่น) Move here.*

นักเรียน : *(ทำท่าหมอบลงและออกเสียงตามเพื่อนๆ พาหันหัวเราะ)*

ครู D : *Move คือ ย้าย Move here คือ ย้ายมานี้คะ ไม่ใช่ หมอบ (ภาษาถิ่น แปลว่าหมอบคลาน) แบบนั้น (ทุกคนหัวเราะ)*

นักเรียน : *(หัวเราะเจินๆ แต่ก็พูด move ตามครู และย้ายที่นั่งของกลุ่มมาใกล้เพื่อนๆ)*

ครู D : *Okay, good.*

จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนเรียนรู้ท่าทางและสื่อสารอย่างเป็นธรรมชาติในบริบทจริง โดยไม่มีความกังวลในการตอบสนอง แม้จะตอบสนองผิดพลาด

ห้องเรียนครู V (ครูสอนวิชา คณิตศาสตร์ ชั้น ป. 2 สอนเรื่องการบวกเลข 2 หลัก
บันทึกวิดีโอครั้งที่ 2)

ครู V : *Everybody, listen to me. ฟังครูนะครับ วันนี้มาบวกเลข 2 หลักกัน*

นักเรียน : *(ทุกคนรับคำ พร้อมมองไปที่ครู)*

ครู V : *We have two digit numbers. Two คือ สอง digit คือ หลัก ดังนั้น two digit numbers คือ เลข..... (รอคำตอบจากนักเรียน)*

นักเรียน : *(ตอบพร้อมๆ กันด้วยคำตอบที่แตกต่างตามความเข้าใจ) เลขสอง/เลขหลัก
สอง/เลขสองหลัก*

ครู V : *เลขสองหลัก very good! ถูกต้องครับ two digits numbers คือเลขสองหลัก
Repeat after me, two digit numbers. (ทำท่าชูสองนิ้วประกอบ)*

นักเรียน : *(ทุกคนออกเสียงตามและทำมือตามคุณครู) two digit numbers.*

ผู้สอนมีความมั่นใจมากขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน เนื่องจากการเตรียม
คำศัพท์และประโยคภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องในแผนการสอนวิชาหลัก ทำให้ได้เน้นการสอน
ภาษาและเนื้อหาไปพร้อมกัน จะเห็นได้ว่า CLIL สามารถพัฒนาทักษะภาษาและทักษะวิชาการ
ไปพร้อมกัน เกิดการใช้ภาษาอังกฤษในบริบทจริง (Marsh, 2002) นอกจากนี้ การเตรียมตัว
ล่วงหน้ายังช่วยลดความกังวลในการใช้ภาษาและการออกเสียงผิด โดยการใช้เทคโนโลยีเพื่อ
ช่วยให้รู้ถึงการออกเสียงคำศัพท์หรือประโยคในแต่ละประโยค หรือคำ เช่น ดิกชันนารีออนไลน์
โปรแกรม Google Translate หรือ Quilbot เป็นเทคโนโลยีที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ หรือครูผู้สอน
ใช้เพื่อเสริมความมั่นใจในการออกเสียง (Boonmoh & Kulavichian, 2023) เพราะส่วนใหญ่
มีฟังก์ชันการออกเสียงหลายสำเนียงที่เป็นมาตรฐาน ดังที่ Boonkit (2010) ได้สนับสนุนว่า
การเตรียมการสอนที่ดีและการเตรียมตัวของผู้สอนสามารถขจัดความกลัวในการทำผิดพลาด
ทั้งยังเสริมความมั่นใจ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจและมั่นใจในการใช้ภาษาของตน สิ่งนี้เองที่
ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้สอน ทำให้ผู้สอนเริ่มรู้สึกว่าการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนไม่ใช่
เรื่องยากอีก และเริ่มสนุกกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา ดังจะแสดงให้เห็น
ในบทสัมภาษณ์ของครูผู้สอนถึงความรู้สึก หลังจากที่คุณครูสอนแบบบูรณาการเนื้อหาและ
ภาษา ดังนี้

“รู้สึกทำท่ายากมากค่ะ ไม่คิดว่าเราจะทำได้ สอนภาษาอังกฤษนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่ยากมากสำหรับตนเอง เพราะไม่เก่งภาษาอังกฤษเลย เวลาสอนจะเปิด DLTV ให้นักเรียนเรียนแล้วค่อยสอน ค่อยอธิบายถ้านักเรียนไม่เข้าใจ พอได้มาสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษเข้าไปในวิชาอื่น บทเรียนสนุกขึ้น เด็กได้เรียนภาษาอังกฤษด้วย รู้สึกชอบและสนุกกับวิธีการสอนแบบนี้ ครูได้เรียนรู้ไปพร้อมกันกับเด็ก ได้พัฒนาภาษาอังกฤษของตัวเองด้วย”

- ครู D-

อีกหนึ่งบทสัมภาษณ์บางส่วนที่กล่าวถึงทัศนคติของครูหลังจากที่ได้สอนแบบบูรณาการ

“ไม่เคยคิดว่าจะสอนออกมาได้ดีแบบนี้ นักเรียนชอบภาษาอังกฤษ ชอบออกเสียงตามจำทำได้ ถ้าเราไม่พูดภาษาอังกฤษด้วย เด็กๆ คงไม่ได้มีโอกาสเรียนภาษาอังกฤษตอนนี้ ภูมิใจในการสอนของตัวเอง ต่อให้ไม่ได้เก่งภาษาอังกฤษแบบคนอื่น แต่พอได้เตรียมตัวมาพูด ก็ทำได้ในระดับหนึ่ง ขนาดออกไปนอกห้องเรียนแล้ว เด็กๆ ยังตามมาขอคำศัพท์เพิ่ม อยากเรียนภาษาอังกฤษอีก”

- ครู S-

จากตัวอย่างบทสัมภาษณ์ข้างต้น ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้รับประโยชน์จากการส่งเสริมแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา ทั้งในด้านการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการสร้างทัศนคติที่ดีต่อภาษาที่สอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมตอบสนองเชิงบวกต่อการใช้ภาษาอังกฤษ พวกเขามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนุกสนานในการสื่อสาร ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงความเข้าใจในคำสั่ง เข้าใจประโยคภาษาอังกฤษได้มากขึ้น เป็นไปตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาที่ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น (Dalton-Puffer, 2011) ไม่รู้สึกว่าการใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนเป็นเรื่องยากอีกต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาหรือ CLIL สำหรับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงบวก ผู้เรียนมีพฤติกรรมการโต้ตอบสื่อสาร การให้ความสนใจ การตอบสนองต่อภาษาอังกฤษมีมากขึ้น ส่วนผู้สอนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ประกอบกับการได้เห็นความเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนส่งผลให้ทัศนคติของครู ตชด. มีความพึงพอใจต่อแนวคิด

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาในระดับดีมาก ดังนั้น ครูผู้สอนทุกคนควรได้รับการส่งเสริมแนวคิดนี้ต่อไป เพื่อให้เกิดเป็นบริบทการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในทุกๆ รายวิชาอย่างต่อเนื่องและเป็นธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ในงานวิจัยนี้ไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางด้านภาษาเป็นหลัก เพียงแต่ดูพฤติกรรมการสื่อสารในด้านการจากการบันทึกวิดีโอ การสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง หากงานวิจัยในอนาคตต้องการพัฒนาทางด้านภาษาอังกฤษอย่างลึกซึ้งจำเป็นต้องมีการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เห็นผลชัดเจน เช่น ข้อสอบ หรือแบบฟอร์มอื่นๆ ในการทดสอบ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้

2. ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในอนาคต ควรมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมการเรียนรู้มากกว่านี้ เพื่อความเข้าใจในระยะยาว ดังนั้นหากนักเรียนกลุ่มนั้นเลื่อนขึ้นไปชั้นที่สูงขึ้น ครูผู้สอนในชั้นนั้นจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษาให้กันไปในทางเดียวกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทักษะภาษาอังกฤษให้ผู้เรียน และความท้าทายกับคำศัพท์หรือประโยคที่อยู่ในเนื้อหาที่ยากขึ้น ดังนั้นควรสนับสนุนผู้สอนได้ใช้แนวคิดนี้ในการสอนเพื่อความต่อเนื่องในการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

ฉัตรชนก เฮงสุโข, กฤตชญาดา มั่นประเสริฐ, วิสิทธิ์ มะณี, วิศรุต ไหลหาโคตร, กรรณิการ์ บุญขาว, และ นิรันดร์ สีหะนาม. (2564). แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดบึงกาฬ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 15(2), 115–130.

พรพิมล ประสงค์พร และ จิตรา จันทราเกตุรวี (2562). แนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาและภาษา. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 20(1), 139–152.

- ปทุมรัตน์ พิพิธกุล. (2565). การจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560–2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข. **วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ**, 7(1), 240–256.
- สิทธิสุนทร สุนทรโชติ. (2565). แนวทางการพัฒนาบทบาทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 14 เพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท, วิทยาลัยการทัพบก.
- Baker, W. (2015). **Culture and identity through English as a lingua franca: Rethinking concepts and goals in intercultural communication (Vol. 8)**. Germany: Walter de Gruyter GmbH & Co KG.
- Boonkit, K. (2010). Enhancing the development of speaking skills for non-native speakers of English. **Procedia - Social and Behavioral Sciences**, 2(2), 1305–1309.
- Boonmoh, A., & Kulavichian, I. (2023). A study of Thai EFL learners' problems with using online tools and dictionaries in English-to-Thai translation. **Kasetsart Journal of Social Sciences**, 44(2), 497–508.
- Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). **CLIL: Content and language integrated learning**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Dalton-Puffer, C. (2011). Content-and-language integrated learning: From practice to principles?. **Annual Review of Applied Linguistics**, 31, 182–204.
- Lasagabaster, D., & Sierra, J. M. (2010). Immersion and CLIL in English: More differences than similarities. **ELT Journal**, 64(4), 367–375.
- Marsh, D. (2002). **Content and Language Integrated Learning (CLIL): A Development Trajectory**. Finland: University of Jyväskylä.
- Pennycook, A. (2017). **The cultural politics of English as an international language**. London: Routledge.
- Vygotsky, L. (1978). **Mind in society: The development of higher psychological processes**. Massachusetts: Harvard University Press.

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
THE GUIDELINES FOR DEVELOPING PROFESSIONAL CHARACTERISTICS
OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER PHITSANULOK PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

สุธิดา เทียนขาว, สุภัคสร ยิ้มเขียว*, สุวนันท์ หนองหลวง, อนุตตริย์ ดิษเจริญ,
อุษา ปรีชาญาณ และ สธิรพร เชาวนชัย

Sutida Teankhaow, Supaksorn Yimkheiw*, Suwanan Nongluang, Anuttaree Ditcharoen,
Usa Preechayan and Sathiraporn Chaowachai

สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Program in Educational Administration, Faculty of Education, Naresuan University

Received: 3 July 2024

Revised: 6 December 2024

Accepted: 9 December 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 86 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก

* Corresponding author: สุภัคสร ยิ้มเขียว

E-mail: supaksorny66@nu.ac.th

และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 1 แนวทาง

คำสำคัญ: คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The aims of this research were to study the professional characteristics of school administrators and guidelines for developing professional characteristics of school administrators under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 86 teachers under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office1 selected by Multi-stage Sampling and 4 experts selected by Purposive Sampling. The tools, used for collecting data, were the professional characteristics of school administrator questionnaire and the interview for the guidelines of the developing professional characteristics of school administrators. Data were analyzed by Mean, Standard Deviation, and Content Analysis. The results of the research showed that 1) The professional characteristics of school administrators under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1 in the overall were at a high level. The highest mean aspect was Information and communication technology. 2) There was a guideline for the moral and ethical professional characteristics of school administrators under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1.

Keywords: Professional Characteristics, School Administrators

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580), 2561) มินโยบาย

และจุดเน้นในการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกอนาคต การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมและมีใจรักและศรัทธาในอาชีพ ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ สอดคล้องกับจิตติมา วรณศรี (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษา ใฝ่เรียนรู้ และพัฒนาตนเองให้สมกับเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ และเป็นวิชาชีพขั้นสูงอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคมสันต์ วงษ์ชาติ (2561) กล่าวว่า การบริหารอย่างมืออาชีพมีปัจจัยหรือองค์ประกอบของความสำเร็จหลายอย่างซึ่งต้องบูรณาการให้เป็นหนึ่งเดียวจึงจะบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร และด้านวิสัยทัศน์

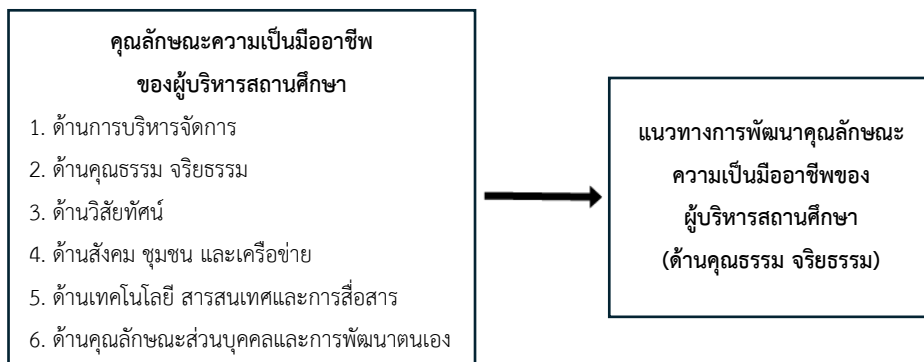
ในปัจจุบันพบปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาของไทย คือ ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพด้านการบริหารจัดการ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษายึดประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ยึดแนวคิดการบริหารแบบเดิม ให้ความสำคัญกับการทำงานน้อยกว่าเหตุ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาบางท่านทุจริตต่อทรัพยากรของสถานศึกษา ดังปรากฏในสำนักข่าวออนไลน์ (2566) กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพราะเป็นสิ่งที่ผู้นำพึงปฏิบัติ เช่น บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันอยู่เสมอ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) ที่ได้กำหนดนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรส่วนกลางให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการบริหารสถานการณ ดังนั้นคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษา สอดคล้องกับปัญญาตรี เลิศพจน์กุล (2565) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านทักษะการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม

จากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาพิเศษโลก เขต 1, 2565) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรและบุคลากรทางการศึกษา สอนนโยบายของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ 3 การสร้างและเสริมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเสริมความสามารถของผู้เรียนและผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เน้นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาคือ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ (Professional) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาพิเศษโลก เขต 1 ว่ามีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพอยู่ในระดับใด และแนวทางการพัฒนาอย่างไร จากการศึกษาผลวิจัยนี้ที่จะช่วยในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ให้มีคุณลักษณะเหล่านี้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้กลายเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาพิเศษโลก เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาพิเศษโลก เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 กลุ่ม 10 (บึงกอก-หนองกุลา) จำนวน 15 โรงเรียน ข้าราชการครูทั้งสิ้น 109 คน โดยจำแนกเป็นข้าราชการครูในเขตพื้นที่ตำบลบึงกอก จำนวน 49 คน และข้าราชการครูในเขตพื้นที่ตำบลหนองกุลา จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู กลุ่ม 10 (บึงกอก-หนองกุลา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 86 คน ได้มาจากการเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนข้าราชการครูในเขตพื้นที่ตำบลบึงกอก จำนวน 39 คน และข้าราชการครูในเขตพื้นที่ตำบลหนองกุลา จำนวน 47 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากโรงเรียน 15 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่อง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหาร จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านมีคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านวิสัยทัศน์ จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านสังคม ชุมชน และเครือข่าย จำนวน 5 ข้อ 5) ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารจำนวน 5 ข้อ 6) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ รวม 30 ข้อ

แบบสอบถามฉบับดังกล่าว ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดย คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.67 จากนั้นนำแบบสอบถามไป

ทดลองใช้ (Try-Out) กับข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้รับความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.987

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แล้วจึงนำแบบสอบถามส่งไปยังแต่ละโรงเรียนทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเลือกจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 (ด้านคุณธรรม จริยธรรม) มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) มี 4 ข้อ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค 2) ผู้บริหารสถานศึกษาซื่อสัตย์สุจริตและเสียสละเพื่อส่วนรวมผู้บริหารสถานศึกษาเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น 3) ผู้บริหารสถานศึกษายกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาทำงานด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแล้วจึงนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน เพื่อทำการสัมภาษณ์ จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แสดงดังตาราง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวม

ด้านที่	รายการ	(n=86)		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการ	4.21	0.71	มาก	4
2	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.02	0.94	มาก	6
3	ด้านวิสัยทัศน์	4.31	0.70	มาก	2
4	ด้านสังคม ชุมชน และเครือข่าย	4.25	0.71	มาก	3
5	ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร	4.34	0.74	มาก	1
6	ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล	4.12	0.92	มาก	5
รวม		4.21	0.74	มาก	

จากตาราง พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$, S.D.=0.74) รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.31$, S.D.=0.70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, S.D.=0.94)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แสดงดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 (ด้านคุณธรรมจริยธรรม)

ข้อคำถาม	แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
1. แนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับครูเพื่อให้งานหรือกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายอย่างไร	1. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 และหลักธรรมมาภิบาล มีการใช้กระบวนการ PDCA เข้ามาร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ บนพื้นฐานของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการทำงาน มีการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ 3. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูและให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ
2. แนวทางในการสร้างขวัญและให้กำลังใจครูในการทำงานอย่างไร	1. ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานตามความถนัดและความสามารถของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความสุขในการทำงาน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูในทุกด้าน และทำให้ครูตระหนักถึงเป้าหมายที่มีร่วมกัน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและทำงานเต็มความสามารถ
3. แนวทางในการปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างไร	1. ผู้บริหารสถานศึกษายกย่องเชิดชูครูที่ได้รับรางวัลต่างๆ หรือได้เลื่อนตำแหน่งให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น 2. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงาน ให้ความเคารพ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. แนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อโรงเรียน จากผู้ปกครองและชุมชนอย่างไร	1. ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าถึงชุมชนโดยการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบที่ถนัดและหลากหลาย สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับชุมชนในกิจกรรมต่างๆ และนำชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในโรงเรียน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนและโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทางช่องทางต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เห็นถึงคุณภาพของนักเรียน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกันเอง เข้าถึงได้ง่าย มุ่งมั่นต่องาน และมีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ทุกคนมีความเชื่อมั่นและศรัทธา

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดทำแผนงานการใช้เทคโนโลยี และสารสนเทศรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาวิชาชีพ อำนวยความสะดวกให้ครูในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คณะครูและนักเรียนในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตติมาวรรณศรี (2564) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการเรียนรู้ให้เท่าทันตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี แพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุภาพร พิศาลบุตร (2562) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีสมรรถนะด้านดิจิทัลที่สูง เพื่อสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีที่ดีจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการนำนวัตกรรมดิจิทัลมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม รวมทั้งสนับสนุนให้ครูและนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับทิวริชา สิทธิคง และ สมใจ สืบเสาะ (2566) ได้ศึกษาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ในคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าเป็นด้านที่มีระดับความเป็นมืออาชีพสูงสุดในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน และเป็นผู้สนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ นอกจากนี้ยังใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาด้วยช่องทางที่หลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน FACEBOOK LINE ฯลฯ สอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ ภูคกงิ่ง, ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน และ สุพจน์ ดวงเนตร (2561) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนิเทศและประเมิน เช่น นิเทศผ่านระบบออนไลน์ หรือสื่ออื่นๆ ที่เหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวกครูในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำแผนงานโครงการการเข้าการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรพัฒนาวิชาชีพ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรม ผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของถนอมพร เลหาจรัสแสง (2562) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีสมรรถนะดิจิทัลที่ครอบคลุม ประกอบด้วย การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้แบบดิจิทัล ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยยุทธ์ ชีโนกุล (2563) ที่กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีต้องมีความสามารถในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ากับกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับที่พรณิศา ชันเพชร (2565) ได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า องค์ประกอบด้านการเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิควิธีการนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีแผนการจัดการด้านนวัตกรรม ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อสร้าง ออกแบบทดลองและขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมแบบเป็นทีมกับ

การมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารเชิงรุก ใช้เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มุ่งอนาคตข้างหน้า

1.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า เป็นด้านที่มีระดับความเป็นมืออาชีพต่ำที่สุด ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างความศรัทธาและความเชื่อถือในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับที่จิรินทร์ แสกระโทก (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความตระหนักและการให้ความสำคัญต่อคุณธรรม จริยธรรม ในตนเองและระหว่างบุคคล ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามที่คุรุสภากำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและสังคม การแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบ จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและศรัทธาให้เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (2546) ได้กำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และสอดคล้องกับที่เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน และ สติพร เขาวนชัย (2564) ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ได้นำเสนอว่า ด้านการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานและปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงานทุกคนด้วยความเสมอภาคมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ยึดหลักของความถูกต้องวางตัวเป็นกลางในการทำงานอยู่ในระดับมาก

2. จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ควรพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานร่วมกันกับครู เพื่อให้งานหรือกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาโดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 และ หลักธรรมมาภิบาล มีการใช้กระบวนการ PDCA เข้ามา ร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ บนพื้นฐานของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการทำงาน มีการทำงานเป็นทีมอย่างเป็น ระบบ และ ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของครูและให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต่างๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเป็นธรรม และเสมอภาคเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นผู้นำและการมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อการบริหาร สถานศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของวิวรรณทอง ผิวนทน, อีระ รุญเจริญ และ กิตติ วงษ์ขวลิต กุล (2561) ที่ได้ศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่าความเป็นมืออาชีพของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับสูงสุด ซึ่งรวมถึงด้านการบริหารด้านการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำทางวิชาการ จิต สำนึกจริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะ และวิสัยทัศน์และศักยภาพ และสอดคล้องกับการศึกษา ของมนตรี แก้วเจ็ด, อโนทัย ประสาน และ สุภาพ เต็มรัตน์ (2564) ได้ศึกษาบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อการส่งเสริมความร่วมมือของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา พบว่าการส่งเสริมความร่วมมือของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้ การสร้างความ ถูกต้องชอบธรรม การสร้างความไว้วางใจ การสร้างภาวะผู้นำ การวางแผน การสร้างข้อตกลง เบื้องต้น และการบริหารจัดการความขัดแย้ง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อการส่งเสริมความร่วมมือของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ นัญญา บัญสุข, สุรพงษ์ แสงสีมูข และ สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์ (2567) ได้ศึกษาแนวทาง การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในยุคดิจิทัลโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายมรดกไทย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่าแนวทางการส่งเสริมการทำงาน เป็นทีมของครูผู้สอนในยุคดิจิทัลคือผู้บริหารควรปรับโครงสร้างการบริหารให้มีการกระจาย อำนาจแบบมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสร้างเครือข่ายสื่อสารสังคมออนไลน์ และมีการใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญและให้กำลังใจครูในการทำงาน โดยผู้ทรง คุณวุฒิได้ให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานตามความถนัดและความสามารถของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความสุขในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูในทุกด้าน และทำให้ครูตระหนักถึงเป้าหมายที่มีร่วมกัน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและทำงานเต็มความสามารถ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างขวัญและให้กำลังใจครูในการทำงานเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักเป็นอันดับแรกๆ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของชัยณรงค์ เขียวแก้ว, วินัย ทองมัน และพระมหาอุดร อุตโตโร (2567) ที่ได้ศึกษาการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทตามหลักสังคหวัตถุธรรม ผลการศึกษาพบว่าสภาพการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ด้านโอกาส ความก้าวหน้า ด้านการยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความมั่นคงในการทำงาน และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ และสอดคล้องกับการศึกษาของปิยนุช แหวนเพชร (2567) ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรอยู่เสมอ ทั้งด้านการให้การยอมรับนับถือ ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านการให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านการสร้างความสัมพันธ์อันดีและ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงาน และสอดคล้องกับการศึกษาของริฟอรธ ยะโกะ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอจะนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 พบว่า แนวทางการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายงานให้มีความเหมาะสมตามภาระหน้าที่ของครูด้วยความเป็นธรรม และควรสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของครู เพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายกย่องเชิดชูครูที่ได้รับรางวัลต่างๆ หรือได้เลื่อนตำแหน่งให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น และผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงาน ให้ความ

เคารพ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาของตนเอง ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ได้รับรางวัล เกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกเป็นเกียรติเป็นศักดิ์ศรี เป็นขวัญกำลังใจในการทำคุณประโยชน์ให้แก่สถานศึกษาและผู้เรียนต่อไปสอดคล้องกับที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549) ได้พยายามพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุน และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้อาชีพครูเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติ คณะกรรมการคุรุสภาพิจารณาเห็นว่าการพิจารณาให้รางวัลคุรุสภาแก่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน ที่มีประวัติและผลการทำงานดีเด่นในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านความประพฤติ การปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับภัทรคุณ บุญดูฉาว (2564) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่าด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีทักษะและเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติงานให้ทันต่อความก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามวิชาชีพครู รักษาระเบียบและวินัย ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่างเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และยังสอดคล้องกับราณี จินสุทธิ์ และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อเข้าสู่วิชาชีพแล้วต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อคงไว้ซึ่งองค์ความรู้ ทักษะในการประกอบวิชาชีพ สมรรถนะในการปฏิบัติงานที่จำเป็นตลอดจนบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรม เกิดจิตวิญญาณของครูตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ด้วยการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ทั้งนี้ เพื่อรองรับการประเมินความรู้ ประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพ ตลอดจนความชำนาญในการประกอบวิชาชีพตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพและได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในการพัฒนาสังคมต่อไป

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อโรงเรียน จากผู้ปกครอง และชุมชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าถึงชุมชนโดยการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบที่ถนัด

และหลากหลาย สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับชุมชนในกิจกรรมต่างๆ และนำชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนและโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทางช่องทางต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เห็นถึงคุณภาพของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นกันเอง เข้าถึงได้ง่าย มุ่งมั่นทำงานและมีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ทุกคนมีความเชื่อมั่นและศรัทธา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนต้องได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากชุมชนซึ่งการที่จะได้รับการยอมรับจากชุมชนนั้น เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาทำงานด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของกัญจนพร ศรีมงคล (2565) ที่ได้ศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย คือสถานศึกษาได้พลังจากชุมชนมา ช่วยในการจัดการศึกษาและชุมชนได้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่งเพราะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยให้ทราบความเคลื่อนไหวหรือความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดกับขึ้นทั้ง 2 ฝ่าย ช่วยลดและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันและช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย คือประโยชน์กับโรงเรียนและประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนาวัน แกละสมุทร (2562) ได้ศึกษาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า โรงเรียนจะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อประโยชน์ของการศึกษา ชุมชนจึงมีบทบาทและความสำคัญในการดูแลส่งเสริมโรงเรียน เพื่อมุ่งหวังที่จะให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าศึกษาและเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของชุมชน โดยตอบสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งในการพัฒนาโรงเรียนนั้น ชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่ชุมชนจะช่วยเหลือโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชน โรงเรียนอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนทั้งในเรื่องเงิน วัสดุอุปกรณ์และสิ่งต่างๆ ตลอดจนแรงงานแรงใจจากชุมชน ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นสมบัติส่วนรวมของชุมชนที่มีคุณค่า และยังสอดคล้องกับขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุบปินใจ (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน พบว่า การจะบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชนนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลักการบริหารคุณภาพที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน จำเป็นต้องประกอบด้วย การใช้พื้นที่เป็นฐาน การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การใช้นวัตกรรมขับเคลื่อน การมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนซึ่งเป็นโรงเรียนในความคาดหวังของชุมชนที่จะมีโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพอยู่ใกล้บ้าน มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างโอกาส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกเครือข่าย ที่จะทำให้ผู้ปกครองชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดความพึงพอใจ ย่อมต้องมีกระบวนการบริหารที่มีความเหมาะสมในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริม คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพตนเองได้
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สามารถนำคุณลักษณะ ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพไปเป็นข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานในการจัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะให้ผู้บริหารในสังกัดมีความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเมตตา กรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน ความเป็นกลางและรับฟังปัญหาจากผู้ใต้บังคับบัญชา จัดสรรทรัพยากรอย่างพอเพียงและเป็นธรรม และผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าถึงชุมชนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในโรงเรียน และควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับชุมชน ได้อย่างสะดวกและหลากหลายช่องทาง ตลอดจนสามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้
 - 1.2 จากการศึกษานโยบายการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่าการพิจารณาดำเนินการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาถึงความ

สำคัญด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นลำดับแรก ตามด้วย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคม ชุมชน และเครือข่าย ด้านวิสัยทัศน์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ตามลำดับ ซึ่งความสำคัญของคุณลักษณะดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง สามารถนำไปออกแบบการจัดการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดของตนได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.2 ควรศึกษาการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปินใจ. (2566). การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน. วารสารรัชต์ภาคย์, 17(51), 205-216.
- คมสันต์ วงษ์ชาลี. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตติมา วรรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- จิรินทร์ แสกระโทก. (2551). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน และ สติพร เชาวนชัย. (2564). การศึกษาคุณลักษณะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์**, 23(2), 128-139.
- ชัยณรงค์ เขียวแก้ว, วินัย ทองมัน และ พระมหาอุดร อุตโตโร (มากติ). (2567). การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทตามหลักสังคหวัตถุธรรม. **บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์**, 12(3), 70-83.
- ชัยยุทธ ชีโนกุล. (2563). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีดิจิทัล**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.obec.go.th>.
- ณอมพร เลาหวัธแสง. (2562). **การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาวิน แกละสมุทร. (2562). การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. **วารสาร มจรพุทธปัญญาปริทรรศน์**, 4(3), 569-580.
- นัฏฐิกา บุญสุข, สุรพงษ์ แสงสีมูข และ สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์. (2567). แนวทางการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในยุคดิจิทัลโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายมรดกไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. **วารสารมหาลาภนาครทรรศน์**, 11(7), 98-107.
- ปัญญาตรี เลิศพจน์กุล. (2565). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. **วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน**, 2(2), 84-97.
- ปิยนุช แหวนเพชร. (2567). บทบาทผู้บริหารในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย. **วารสารวิทยาการจัดการการบริหารสาธารณะและเอกชน**, 2(1), 11-23.
- ประจักษ์ ภูคกกิ่ง, ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน และ สุพจน์ ดวงเนตร. (2561). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลันธุ์ เขต 2**. การค้นคว้าอิสระการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาพลันธุ์.

- พรรณนิศา ชันเพชร. (2565). **การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.**
- พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. (2546, 11 มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่มที่ 120 ตอนที่ 52 ก. หน้า 1-30.
- ภัทรคุณ บุญคุณาว.(2564). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.**
- มนตรี แก้วเขิด, อโนทัย ประสาน และ สุภาพ เต็มรัตน์. (2564). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อการส่งเสริมความร่วมมือของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 13(2), 201-210.**
- ประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). (2561, 13 ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 3.
- ราณี จินสุทธิ์, หทัยภัทร จินสุทธิ์, สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต และ พระมหาสิริวัฒนา สิริวัชรวรกุล. (2564). **การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 8(2), 375-389.**
- ริฟอรธ ยะโกะ. (2564). **ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอจะนะสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- วริษา สิทธิคง และ สมใจ สืบเสาะ. (2566). **สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(1), 99-112.**
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.**

- วิวรรณทอง ผิวทน, ชีระ รุญเจริญ และ กิตติ วงษ์ขวลิตรกุล. (2561). การศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. **วารสารชุมชนวิจัย**, 12(1), 214-227.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2565. พิษณุโลก: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1.
- สำนักข่าวออนไลน์. (2566). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปัญหา และแนวทางแก้ไข. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2567, จาก <https://blog.cheewid.com/social-empowerment/educational-inequality-issues/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). นโยบายและจุดเน้นของ สพฐ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549). คู่มือการปฏิบัติงานยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา กลุ่มการประชุมและประสานงานสำนักอำนวยการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2562). การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษายุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ. เชียงราย: สถาบันราชภัฏเชียงราย.

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลซิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

DEVELOPMENT OF A LEARNING MANAGEMENT MODEL FOR THE SOCIAL
STUDIES, RELIGION, AND CULTURE LEARNING AREA USING THE CIPPA
MODEL COMBINED WITH PROBLEM-BASED LEARNING TO ENHANCE
LEARNING ACHIEVEMENT AND PROBLEM-SOLVING SKILLS FOR
PRATHOMSUKSA 3 STUDENTS

ปาริชาติ ศานติวงศ์สกุล*

Parichart Santiwongsakul

โรงเรียนบ้านศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

Ban Sala School, Udonthani Primary Education Service Area Office 3

Received: 18 November 2024

Revised: 9 December 2024

Accepted: 10 December 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สำหรับ
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม โดยใช้โมเดลซิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพ
ของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม โดยใช้โมเดลซิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน 3) เพื่อทดลองใช้การพัฒนา
รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้
โมเดลซิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 4) เพื่อประเมินคุณภาพของการพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลซิปปา

* Corresponding author: ปาริชาติ ศานติวงศ์สกุล

E-mail: papaparichart@hotmail.com

ร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มโรงเรียนหนองหาน 2 จำนวน 19 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยนำนักเรียนโรงเรียนบ้านศาลา จำนวน 11 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านกั้งโนนสะอาด จำนวน 28 คน รวมเป็นกลุ่มเดียวกัน จำนวน 39 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม ทดลองใช้เป็นเวลา 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลซิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) คู่มือการใช้เอกสารประกอบการเรียน ได้แก่ ความนำ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง โครงสร้างรายวิชา คำอธิบายรายวิชา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ บทบาทของครูผู้สอนและนักเรียน โครงสร้างหลักสูตรเวลาเรียนสถานศึกษา ตารางเรียน กำหนดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดทักษะการแก้ปัญหา 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สถิติทดสอบของไฮเทลลิง

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลซิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ องค์ประกอบที่ 1 เชิงหลักการและวัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 2 เชิงกระบวนการและองค์ประกอบที่ 3 เชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Reviewing : การทบทวนความรู้เดิมโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขั้นที่ 2 Researching : การศึกษาหาความรู้

ขั้นที่ 3 Synthetic : การสกัดองค์ความรู้

ขั้นที่ 4 Evaluation : การสรุปและประเมินความรู้

ขั้นที่ 5 Applying : การประยุกต์ใช้ความรู้

มีค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลซิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 81.97/80.91

2. หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปา ร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปา ร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้, โมเดลชิปปา, ปัญหาเป็นฐาน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ทักษะการแก้ปัญหา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study and analyze data and relevant documents for the development of a learning management model in the Social Studies, Religion, and Culture Learning Area using the CIPPA Model combined with problem-based learning, 2) to design and determine the effectiveness of the developed learning management model in the Social Studies, Religion, and Culture Learning Area using the CIPPA Model combined with problem-based learning, 3) to implement the developed learning management model in the developed learning management model in the Social Studies, Religion, and Culture Learning Area using the CIPPA Model combined with problem-based learning. And 4) to evaluate the quality of the developed learning management model in the Social Studies, Religion, and Culture Learning Area using the CIPPA Model combined with problem-based

learning. The model was tested with Prathomsuksa 3 students from 19 schools in the Nonghan 2 School Group, under the Udonthani Primary Education Service Area Office 3, during the 2023. The sample consisted of 39 students selected through cluster random sampling: 11 students from Ban Sala School and 28 students from Ban Kang Non Sa-At School, for a total of 18 hours of learning. The research instruments included: 1) a learning management model for the Social Studies, Religion, and Culture Learning Area using the CIPPA Model combined with problem-based, 2) a guide for utilizing supplementary instructional materials, including an introduction, learning standards, indicators and core content, course structure, course descriptions, learning management models, roles of teachers and students, curriculum structure with instructional time, class schedules, teaching plans, learning management plans, achievement tests, and problem-solving skill assessment tools, 3) a survey on student satisfaction with the learning management model: Analyze the data by calculating the mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and Hotelling's T-squared test.

The findings showed that:

1. The learning management model in the Social Studies, Religion, and Culture Subject Area, implemented using the CIPPA Model combined with problem-based learning to enhance learning achievement and problem-solving skills for Prathomsuksa 3 students: The model comprised 3 components: 1) principles and objectives, 2) processes and 3) conditions for implementing the learning management model. These components were applied through 5 steps learning management process as follows:

Step 1 Reviewing

Step 2 Researching

Step 3 Synthetic

Step 4 Evaluation

Step 5 Applying

The learning management model in the Social Studies, Religion, and Culture Subject Area, implemented using the CIPPA Model combined with problem-based learning to enhance learning achievement and problem-solving skills for Prathomsuksa 3 students, demonstrated an efficiency rate of 81.97/80.91.

2. After implementing the learning management model in the Social Studies, Religion, and Culture Subject Area using the CIPPA Model combined with problem-based learning, the overall learning achievement and problem-solving skills of Prathomsuksa 3 students were significantly higher than before learning at the .01 level of statistical significance.

3. Students satisfaction with the learning management model in the Social Studies, Religion, and Culture Subject Area, utilizing the CIPPA Model combined with problem-based learning to promote learning achievement and problem-solving skills for Prathomsuksa 3 students, was rated at the highest level overall.

Keywords: Development of a Learning Management Model, Learning Achievement, Problem-Solving Skills, CIPPA Model, Problem-Based Learning

บทนำ

สังคมการศึกษาทั่วโลกได้เข้าสู่รูปแบบการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ วิถีชีวิต สังคมความเป็นอยู่ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัว การจัดการศึกษาต้องจัดเตรียมผู้เรียนให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าว จากการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ถึงแม้จะได้พยายามจัดให้มีแบบแผนที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนแล้ว ยังมีผู้เรียนอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือยังขาดทักษะความชำนาญในการกระทำสิ่งต่างๆ หรือยังขาดความรู้และเจตคติที่เหมาะสมในบางเรื่อง การสอนแบบชี้แนะ (Coaching) เป็นการสอนอีกแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือ

เป็นกลุ่มย่อยประสบผลสำเร็จ โดยผู้สอนทำหน้าที่สอน สาธิต และกำกับการปฏิบัติของผู้เรียน ให้คำชี้แนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติของผู้เรียน จนกระทั่งผู้เรียนประสบความสำเร็จ (ทิตนา แคมมณี, 2563)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีมาตรฐานการเรียนรู้ คือ เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ป.1 - ม.3) แนวทางหนึ่งที่จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะเป็นพลเมืองดีตามระบอบปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุงตนเองและสังคม ส่งเสริมอนามัยชุมชน และครองชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม และการพัฒนาให้ผู้เรียนมีศักยภาพในด้านการคิดวิเคราะห์ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกลไกที่ใช้ในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาต่อยอดความรู้ความสามารถสู่การเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศในอนาคต โดยการวิเคราะห์จะช่วยให้เกิดการพิจารณาใคร่ครวญเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้งลงไป ในรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ และอย่างรอบครอบ ระมัดระวังบนพื้นฐานความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อค้นหาว่า เรื่องนั้น สิ่งนั้นเกิดมาจากสาเหตุใด เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร สมเหตุสมผลหรือไม่ อันจะเป็นประโยชน์ในการสืบค้นความจริง การตรวจสอบความถูกต้อง การคาดการณ์อนาคตนำไปสู่การประเมินวินิจฉัยเรื่องนั้นอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ ช่วยแก้ปัญหา และช่วยตัดสินใจดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ (อิทธิเดช น้อยไม้, 2560)

จากการประชุมคณะกรรมการประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในวาระการประชุมระดับกลุ่มโรงเรียนหนองหาน 2 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 19 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีผลการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง และยังมีแนวโน้มลดลงต่ำกว่าในปีการศึกษา 2562

ซึ่งสาเหตุแรกอาจเป็นเรื่องที่มีเนื้อหารายละเอียดแยกย่อยจำนวนมาก สาเหตุที่สองอาจมาจากนักเรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับมลพิษ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน และการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน และสาเหตุที่สามอาจมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จากที่ผู้สอนมักใช้รูปแบบเดิม ๆ โดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง แล้วไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ ใช้กระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง และส่วนมากพฤติกรรมการสอนของครูมักจะเน้นการสอนเนื้อหาจากหนังสือเรียนเป็นสำคัญ ไม่ได้เน้นกระบวนการเรียนรู้ บรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน เน้นการท่องจำไม่มีการปฏิบัติจริง ครูไม่สนใจความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีความสุขในการเรียนมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนเน้นวิชาและครูเป็นตัวตั้ง ไม่ได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน การเรียนการสอนไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงเน้นการท่องจำ แต่ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนสมัยใหม่คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ไม่เป็น (เทอดศักดิ์ ไชยสมปาน, 2558)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลซิปปา (CIPPA) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างแท้จริง โดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ จำนวนมาก อาทิ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และกระบวนการแสวงหาความรู้ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีความรู้สู่การปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียนแต่ละคน (ทิศนา แคมมณี, 2563)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้น เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงหรือสถานการณ์ปัญหาที่นักเรียนสนใจเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ ใช้ปัญหาจำลองเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนวิเคราะห์ปัญหานั้นให้เข้าใจอย่างชัดเจน มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะมีครูคอยชี้แนะและอำนวยความสะดวก เกิดกระบวนการคิด เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ทิศนา แคมมณี, 2563)

จากที่กล่าวมาการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลซิปปา (CIPPA) และรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาใช้ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยการเรียนรู้ได้เผชิญกับปัญหาจริงหรือสถานการณ์ปัญหาต่างๆ และร่วมกันคิดวิเคราะห์หาทางแก้ปัญหาต่างๆ จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย สามารถนำปัญหาไปฝึกคิดพิจารณา และแก้ปัญหาด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ ตลอดชีวิต จนเกิดทักษะการแก้ปัญหา ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ และรู้จักวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็น ระบบและมีขั้นตอน พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา เรื่องรอบรู้ภูมิศาสตร์ รักษาสิ่งแวดล้อม ชุมชนสุขสันต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะช่วยในการสนับสนุน และพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้คิดเป็น ทำเป็น มีทักษะการแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบต่อสังคม ค้นพบ องค์ความรู้ได้ด้วยตนเองนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สำหรับการพัฒนากระบวนการ เรียนจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดล ชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน
2. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน
3. เพื่อทดลองใช้การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน
4. เพื่อประเมินคุณภาพของการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน

สมมุติฐานการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 มีคุณภาพตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้จัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน สามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีมาตรฐานตามเกณฑ์ 80/80

2. นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 ในกลุ่มโรงเรียนหนองหาน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 19 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 250 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านศาลา จำนวน 11 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านกั้งโนนสะอาด จำนวน 28 คน ซึ่งผู้วิจัยรวมเป็นกลุ่มเดียวกันหนึ่งห้องเรียนจำนวน 39 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1. เครื่องมือการวิจัย (Research : R_1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis : A) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1) แบบวิเคราะห์เอกสารข้อมูลเชิงนโยบายการจัดการศึกษา และผลการศึกษาสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นของการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และเอกสารหลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา

2) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 3 คน เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา

2.2. การพัฒนา (Development : D_1) การออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Design and Development : D&D)

1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา

2) เครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา ได้แก่ คู่มือการใช้เอกสารประกอบการเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้

3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหา

เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.3. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา คือ

- 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ
- 2) แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา เป็นแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R_1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis :

A) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1) ใช้แบบวิเคราะห์เอกสารในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเชิงนโยบายการจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิเคราะห์สภาพที่คาดหวังตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรกับสภาพที่เป็นจริง สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

2) ใช้แบบสัมภาษณ์ในการวิเคราะห์ผู้เรียน สืบหาข้อมูลพื้นฐานวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 3 คน อย่างไม่เป็นทางการตามประเด็นการสัมภาษณ์เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหานักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D_1) การออกแบบและพัฒนา (Design and Development : D&D) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา มาใช้ในการสังเคราะห์ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2) พัฒนาเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา ได้แก่ คู่มือการใช้เอกสารประกอบการเรียน และแผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการแก้ปัญหา และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

3) ตรวจสอบคุณภาพเพื่อยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ

4) ตรวจสอบประสิทธิภาพของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดลองใช้ภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R₂) การนำไปใช้ (Implementation : I) การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 ในกลุ่มโรงเรียนหนองหาน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 19 โรงเรียน เป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านศาลา จำนวน 11 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านกั้งโนนสะอาด จำนวน 28 คน รวมจำนวนนักเรียน 39 คน รวมระยะเวลา 18 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D₂) การประเมินผล (Evaluation : E) การประเมินและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้

1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนก่อนและหลังเรียน การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

2) ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา จากคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy}) ทดสอบของไสเทิลลิ่ง และการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามวัตถุประสงค์พบว่า

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ องค์ประกอบที่ 1 เชิงหลักการและวัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 2 เชิงกระบวนการและ องค์ประกอบที่ 3 เชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Reviewing : การทบทวนความรู้เดิมโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขั้นที่ 2 Researching : การศึกษาหาความรู้

ขั้นที่ 3 Synthetic : การสกัดองค์ความรู้

ขั้นที่ 4 Evaluation : การสรุปและประเมินความรู้

ขั้นที่ 5 Applying : การประยุกต์ใช้ความรู้

มีค่าประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็น เท่ากับ 81.97/80.91

2. หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา โดยภาพรวมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา ของนักเรียนก่อนเรียน

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ทักษะการแก้ปัญหา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1	.759**
ทักษะการแก้ปัญหา	.759**	1

หมายเหตุ **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา ของนักเรียน ก่อนเรียนมีความสัมพันธ์กัน .759 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากไปใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและทักษะการแก้ปัญหาลงเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์ หาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy}) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา ของนักเรียนหลังเรียน

ตัวแปร	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ทักษะการแก้ปัญหา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1	.636**
ทักษะการแก้ปัญหา	.636**	1

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา ของนักเรียน หลังเรียนมีความสัมพันธ์กัน .636 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน

Effect	Hoteling's T^2	F	Hypothesis df	Error df	Sig.
การจัดการเรียนรู้	450.559	3942.388	4	35	.000

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา ก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์	($\bar{X}$)	N	Std. Deviation	T	Sig.
คะแนนก่อนเรียน	12.4872	39	2.68399	21.242	.000
คะแนนหลังเรียน	17.8718	39	1.65719		

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหา ก่อนเรียนและหลังเรียน

ทักษะการแก้ปัญหา	($\bar{X}$)	N	Std. Deviation	T	Sig.
คะแนนก่อนเรียน	12.7692	39	2.26485	23.264	.000
คะแนนหลังเรียน	18.0000	39	1.29777		

จากตารางที่ 5 พบว่า ทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1-5 พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2

ตารางที่ 6 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ครูมีกิจกรรมและคำถามน่าสนใจ	4.70	0.47	มากที่สุด
2. นักเรียนได้ทบทวนความรู้เดิมที่สามารถใช้เชื่อมโยงการเรียนรู้เนื้อหาใหม่	4.85	0.37	มากที่สุด
3. ครูมีแหล่งข้อมูลและเอกสารให้ค้นคว้าชัดเจนเข้าใจง่าย	4.72	0.46	มากที่สุด
4. นักเรียนมีความเข้าใจและชอบเนื้อหาที่ได้เรียน	4.77	0.43	มากที่สุด
5. นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.64	0.49	มากที่สุด
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย สรุปสาระสำคัญ และเชื่อมโยงความรู้	4.80	0.41	มากที่สุด
7. นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาด้วยตนเองและร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	4.72	0.46	มากที่สุด
8. นักเรียนได้ฝึกการสื่อสาร และการนำเสนอข้อมูล	4.59	0.50	มากที่สุด
9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน	4.62	0.49	มากที่สุด
10. นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.62	0.49	มากที่สุด
สรุป	4.70	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 3

อภิปรายผล

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสมครอบคลุม การส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา และองค์ประกอบของรูปแบบแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์สอดคล้องส่งเสริมซึ่งกันและกัน มีความเหมาะสม/สอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.97/80.91 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากได้พัฒนาขึ้นดำเนินการอย่างเป็นระบบมีตามขั้นตอนวิธีการของเชิงระบบโดยการนำผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และได้ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนโดยการสำรวจข้อมูลพื้นฐานวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อเติมเต็มความรู้ ทักษะการคิดที่จำเป็นในการเรียนรู้เรื่องใหม่ซึ่งเป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โมเดลชิปา (ทิตินา แคมมณี, 2563) ร่วมกับกระบวนการจัดการเรียนรู้การใช้ปัญหาเป็นฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) และแนวคิดทักษะการแก้ปัญหาของเวียร์ (Weir, 1974) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิมโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ขั้นที่ 2 การศึกษาหาความรู้ ขั้นที่ 3 การสกัดองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 การสรุปและประเมินความรู้ และขั้นที่ 5 การประยุกต์ใช้ความรู้ สอดคล้องกับกุสิสรา จิตระยวณิช และ เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุ คงเจริญ (2563) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบชิปาเป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองพึ่งพาตนเอง โดยพึ่งพาการปฏิสัมพันธ์จากเพื่อน บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นพบองค์ความรู้และได้ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้หรือ

การลงมือปฏิบัติ ได้เรียนรู้ควบคู่รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการที่จะแสวงหาความรู้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดล ชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีการทบทวนความรู้เดิม เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องแนวคิดของ สมปอง ตีล และ วิโรจน์ อินทนนท์ (2563) ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีของ จอห์น ดิวอี้ การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือที่เรียกว่า “การเรียนรู้โดยการกระทำ” ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจากการทำจริงในทุกสถานการณ์ โดยผู้เรียนจะต้องมีการทำกิจกรรมต่างๆ คือ การเรียนรู้ต้องควบคู่ประสบการณ์ เพราะวิชาการต่างๆ สอนกันได้ แต่ประสบการณ์ สอนกันไม่ได้ สอดคล้องกับทิตินา แคมมณี (2563) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริงหรือผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหา ร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจน

3. จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลชิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับตฤณวัฒน์ พลเยี่ยม (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหาและเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบชิปปาและการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.70/81.35 และ 90.57/82.90 ตามลำดับ สูงกว่าก่อนเรียน 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เท่ากับ 0.6891

และ 0.6935 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและนักเรียนที่เรียนโดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ($p < .05$) แต่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน

จากการอภิปรายข้างต้นเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้โมเดลซิปปาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และเกิดทักษะการแก้ปัญหา รวมไปถึงการเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูจะต้องทำความเข้าใจองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเตรียมความพร้อมก่อนนำรูปแบบไปใช้ โดยเฉพาะองค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้และปัจจัยสนับสนุน

1.2 ครูต้องทำความเข้าใจกับนักเรียน ให้นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ต่างๆ ทุกขั้นตอน

1.3 ครูต้องมีความรู้ สามารถใช้เทคนิควิธีสอนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีทักษะการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน สามารถประเมินผลตามสภาพจริง มีทักษะการเชื่อมโยงการให้เหตุผลการแก้ปัญหา การใช้คำถาม และสามารถถ่ายทอดสู่นักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านอื่น เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กุลิสรา จิตรขญาวนิช และ เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุ คงเจริญ. (2563). **วิธีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตฤณวัฒน์ พลเยี่ยม. (2560). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดแก้ปัญหา และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาและการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตินา แคมมณี. (2563). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 24. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทอดศักดิ์ ไชยสมปาน. (2558). **ปัญหาการศึกษาและแนวทางการแก้ไข**. สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2560 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/409185>.
- สมปอง ดีลี และ วิโรจน์ อินทนนท์. (2563). **การวิเคราะห์แนวคิดและหลักปฏิบัติงานด้านพัฒนาคุณภาพนักศึกษาของกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามแนวคิดปฏัตินิยมของ จอห์น ดิวอี้**. วารสารปณิธาน: วารสารวิชาการด้านปรัชญาและศาสนา, 16(1), 1-29.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อิทธิเดช น้อยไม้. (2560). **หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- Weir, J. J. (1974). Problem solving is everybody problem. **Science Teacher**, 41(4), 16-18.

การศึกษาสมรรถภาพทางกายของนักศึกษารายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ
A STUDY OF THE PHYSICAL FITNESS OF STUDENTS IN THE WALKING
COURSE. -RUN FOR HEALTH

ลินดา จันทะชิต*
Linda Janthachit

สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Department of Primary Education, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University

Received: 24 June 2024

Revised: 6 December 2024

Accepted: 9 December 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงที่ได้ลงทะเบียนเรียนวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพกับเกณฑ์มาตรฐาน กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ จำนวน 40 คน ใช้แบบแผนการวิจัย แบบกลุ่มเดียววัดหลังทดลอง (One – Shot Case Design) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ สมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา ปีพุทธศักราช 2562 (Health – Related Physical Fitness) และแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐานระหว่างประเทศ (International Committee For the Standardization of Physical Fitness Test = ICSPFT) ประกอบด้วย 6 รายการ ดังนี้ วิ่ง 50 เมตร ยืนกระโดดไกล ลูก-นั่ง 30 วินาที วิ่งเก็บของ ยืนยกเข่า ขึ้นลง 3 นาที และ วิ่ง 1,000 เมตร (ชาย) 800 เมตร (หญิง) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถภาพทางกายของนักศึกษาชายในการทดสอบวิ่งเร็ว 50 เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.79 วินาที มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 ยืนกระโดดไกล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 230 เซนติเมตร มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.96 ลูก-นั่ง 30 วินาที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 34.83 ครั้ง มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.90 วิ่งเก็บของ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.37 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.28 ยืนยกเข่าขึ้น-ลง 3 นาที

* Corresponding author: ลินดา จันทะชิต

E-mail: nakarinlinda@gmail.com

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 183 ครั้ง มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.23 และวิ่งทางไกล 1,000 เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 นาที มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ตามลำดับ โดยมีสมรรถภาพทางกายที่อยู่ในระดับดีมาก 1 รายการ คือ ลูก-นั่ง 30 วินาที สมรรถภาพทางกายที่อยู่ในระดับดี 4 รายการ ได้แก่ วิ่ง 50 เมตร ยืนกระโดดไกล วิ่งเก็บของ และยืนยกเข้าขึ้น-ลง 3 นาที และสมรรถภาพทางกายที่อยู่ในระดับปานกลาง 1 รายการ คือ วิ่งทางไกล 1,000 เมตร 2) สมรรถภาพทางกายของนักศึกษาหญิงในการทดสอบวิ่งเร็ว 50 เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.99 วินาที มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38, ยืนกระโดดไกล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 167 เซนติเมตร มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.89, ลูก-นั่ง 30 วินาที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23 ครั้ง มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.58, วิ่งเก็บของ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.60 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22, ยืนยกเข้าขึ้น-ลง 3 นาที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 164 ครั้ง มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.75 และวิ่งทางไกล 800 เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 นาที มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 ตามลำดับ โดยมีสมรรถภาพทางกายที่อยู่ในระดับ ดีมาก 1 รายการ คือ ลูก-นั่ง 30 วินาที สมรรถภาพทางกายที่อยู่ในระดับดี 5 รายการ ได้แก่ วิ่ง 50 เมตร ยืนกระโดดไกล วิ่งเก็บของ วิ่งทางไกล 1,000 เมตร และยืนยกเข้าขึ้น-ลง 3 นาที

คำสำคัญ: สมรรถภาพทางกาย, เดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ

Abstract

This research objective was to study the physical fitness level of male and female students who have studied walking – running for health with standard criteria. The target group was 40 students enrolled in the walking-running course for health using the physical fitness test of the Department of Physical Education (Health – Related Physical Fitness) and the international standard physical fitness test. (International Committee for the Standardization of Physical Fitness Test = ICSPFT) consists of 6 items as follows: running 50 meters, standing long jump, standing – sitting for 30 seconds, running to collect things, standing with knees up and down for 3 minutes, and running 1,000 meters (men), 800 meters (women).

The data were analyzed by mean (M) and standard deviation (S.D.). The results found that 1. The physical fitness of male students in the 50 Meter sprint test had a mean of 6.79 seconds with a standard deviation of 0.32, standing. Long jump had a mean of 230 centimeters with a standard deviation of 4.96. Stand-up for 30 seconds had a mean of 34.83 times with a standard deviation of 3.90. Running and collecting had a mean of 10.37 with a standard deviation of 0.28. Standing with knees raised and lowered for 3 minutes, had a mean of 183 times with a standard deviation of 8.23. Running 1,000 meters had a mean of 4.48 minutes with a standard deviation of 0.69, respectively. Physical fitness was at a very good level, 1 item was standing and sitting for 30 seconds. Physical fitness was at a good level, 4 items were running 50 meters, standing long jump, running to collect things, and standing with knees raised and lowered for 3 minutes, and physical fitness that was at the moderate level, 1 item is a long distance run of 1,000 meters. 2. Physical fitness of female students in the 50 Meter sprint test had a mean of 8.99 seconds with a standard deviation of 0.38. Standing long jump had a mean of 167 centimeters. The standard deviation was 3.89, standing up – sitting for 30 seconds had a mean of 23 times with a standard deviation of 3.58. Running to collect things had a mean of 12.60 with a standard deviation of 0.22. Standing with knees raised and lowered 3 minutes, with a mean of 164 times, with a standard deviation of 7.75. Running 800 meters with a mean of 4.90 minutes, with a standard deviation of 0.23, respectively. One item of physical fitness at a very good level; that is, stand up – sit for 30 seconds. Physical fitness was at a good level. Five items include running 50 meters, standing long jump, running to collect things, running long distance 1,000 meters, and standing with knees raised and lowered for 3 minutes.

Keywords: Physical fitness, walking-running for health

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติการสร้างเสริมสุขภาพไว้ในมาตรา 71 ระบุว่า “รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการเสริมสร้างสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ของสหประชาชาติ โดยเป้าหมายที่ 3 ได้กล่าวถึงการมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี กล่าวคือ เป็นการรับรองการมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ (United Nation, 2017) นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ได้ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีตลอดช่วงชีวิต โดยมีเป้าหมายให้ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ ประชาชนได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ และการสร้างเสริมความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2560) ที่กล่าวไว้ว่า “...ร่างกายของเรานั้น ธรรมชาติสร้างมาสำหรับให้ออกแรงใช้งาน มิใช่ให้อยู่เฉยๆ ถ้าใช้แรงให้พอเหมาะพอดีโดยสม่ำเสมอ ร่างกายก็เจริญแข็งแรง คล่องแคล่ว และคงทนยั่งยืน ถ้าไม่ใช้แรงเลย หรือใช้ไม่เพียงพอ ร่างกายก็จะเจริญแข็งแรงอยู่ไม่ได้ แต่จะค่อยๆ เสื่อมไปเป็นลำดับ และหมดสมรรถภาพไปก่อนเวลาอันสมควร ดังนั้น ผู้ที่ปรกติทำงานโดยไม่ได้ใช้กำลัง หรือใช้กำลังแต่น้อย จึงจำเป็นต้องหาเวลาออกกำลังกายให้พอเพียงกับความต้องการตามธรรมชาติเสมอทุกวัน มิฉะนั้น จะเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง ที่เขาจะใช้สติปัญญาความสามารถของเขาทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและแก่ส่วนรวมได้น้อยเกินไปเพราะร่างกายอันกลับกลายเป็นอณูลงนั้น จะไม่อำนวยโอกาสให้ทำ การงานโดยมีประสิทธิภาพได้...” พระราชดำรัส เพื่อเชิญไปอ่านในการประชุมสัมมนาเรื่องการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ วันพุธที่ 17 ธันวาคม 2523 (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560)

จากการรายงานสุขภาพของคนไทย ปี 2566 พบว่า กลุ่มประชากรที่เสี่ยงต่อการมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ คือกลุ่มเด็ก เยาวชน และผู้หญิง โดยทุกกลุ่มอายุยังคงมีสัดส่วน

การมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอต่ำกว่าเป้าหมายแผนส่งเสริมกิจกรรมทางกาย พ.ศ. 2561-2573 ที่ตั้งตัวชี้วัดประชาชนมีกิจกรรมทางกายเพียงพอที่ร้อยละ 75 ในปี 2563 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีมาตรการของโควิด 19 และมาตรการล็อกดาวน์ พบว่ากิจกรรมทางกายเพียงพอลดลงทุกกลุ่มอายุ (Thaihealth, 2022) สอดคล้องกับ World Health Organization (2010) ระบุว่า การมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอเป็นสาเหตุของความเจ็บป่วยและการเสียชีวิตจากกลุ่มโรคไม่ติดต่อโดยชีวช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่มีกิจกรรมทางกายไม่ถึงเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลกกำหนด

การทำกิจกรรมทางกายอย่างเพียงพอมีความสำคัญต่อการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และยังส่งผลต่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น (Nakormkhet, 2018) ประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และพัฒนาประเทศคือ คนไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมหรือปัจจัยแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการทำลายสุขภาพเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มขึ้นและเสียชีวิตก่อนวัยอันควรมาจากพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่ไม่เหมาะสม ขาดการออกกำลังกาย และกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาว่าง ก่อให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติด อดอยาก อาชญากรรม ส่งผลเสียต่อร่างกายและจิตใจส่งผลให้เกิดโรคเครียด วิตกกังวล และโรคซึมเศร้าเพิ่มมากขึ้น สถาบันการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยผลิตบัณฑิตให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผ่านการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีความคิด ทักษะคิด ค่านิยม การตัดสินใจ การควบคุมอารมณ์ การมีความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (Liengjindathawon, 2016) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสังคมโดยใช้เวลาว่างเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาสามารถเข้าร่วมในรูปแบบที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของตนเอง เพื่อการผ่อนคลายอารมณ์ ที่ส่งเสริมสมรรถภาพทางกายลดพฤติกรรมเนือยนิ่ง จากการทำกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่าง (Karnjanakit, 2001)

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักศึกษาและบุคลากร มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์ รักการออกกำลังกาย มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์หลังเลิกเรียน กิจกรรมนันทนาการจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่กลุ่มนักศึกษาให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายอารมณ์และเป็นการส่งเสริมสุขภาพ เช่น การเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย อ่านหนังสือ เดินเล่น ปั่นจักรยาน งานอดิเรกในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ Nakormkhet

(2018) กล่าวว่า การเคลื่อนไหวร่างกายที่เกิดจากการทำงานของกล้ามเนื้อก่อให้เกิดการเผาผลาญ พลังงานร่างกายที่ส่งผลดีต่อสุขภาพควรเป็นกิจกรรมระดับกลางถึงหนัก ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมยามว่าง การเดิน ขี่จักรยาน การทำงานที่ออกแรง การออกกำลังกาย และกีฬา ให้เป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ ลดความเสี่ยงการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและภาวะซึมเศร้าด้วยกิจกรรมทางกายแบบแอโรบิก อย่างน้อย สัปดาห์ละ 3-5 วันต่อสัปดาห์ ทั้งนี้สมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ พื้นฐานของการมีสุขภาพดีในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างต่อเนื่อง ไม่แสดงอาการเมื่อยล้าและสามารถฟื้นตัวกลับมาสู่ภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว รายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ มีสาระการเรียนรู้ประกอบไปด้วย การศึกษาประวัติและประโยชน์ของการเดิน-วิ่ง เพื่อสุขภาพ ทักษะเบื้องต้นของการเดิน-วิ่ง การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายด้วยการเดิน-วิ่ง การเก็บรักษาอุปกรณ์และความปลอดภัยในการเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ การประยุกต์กิจกรรมการเดิน-วิ่งไปสู่การออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพในชีวิตประจำวัน โดยจุดมุ่งหมายของรายวิชานี้คือ นักศึกษาที่เรียนวิชานี้ สามารถมีทักษะเบื้องต้นในการเดิน-วิ่งได้ สามารถเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายด้วยการเดิน-วิ่ง และยังสามารถประยุกต์กิจกรรมการเดิน-วิ่งไปสู่การออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพในชีวิตประจำวันของตนเองได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาเดิน-วิ่ง เพื่อสุขภาพ เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมนันทนาการที่ส่งผลต่อสมรรถภาพทางกายของนักศึกษา จึงต้องการจะศึกษาระดับสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงที่ได้เรียนวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมพัฒนาสมรรถภาพ และเพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงที่ได้ลงทะเบียนเรียนวิชาเดิน-วิ่ง เพื่อสุขภาพกับเกณฑ์มาตรฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดหลังทดลอง (One – Shot Case Design) เรื่อง การศึกษาสมรรถภาพ

ทางกายของนักศึกษารายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ เพื่อศึกษาระดับสมรรถภาพทางกายของ นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงที่ได้ลงทะเบียนเรียนวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพกับเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ปีการศึกษา 2566 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา เดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ จำนวน 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา (Health – Related Physical Fitness) (กรมพลศึกษา, 2562) และแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐาน ระหว่างประเทศ (International Committee For the Standardization of Physical Fitness Test = ICSPFT) (Department of Physical Education, 2019) ประกอบด้วย แบบทดสอบย่อย 6 รายการทดสอบดังนี้

- 2.1 วิ่ง 50 เมตร (50 Meter)
- 2.2 ยืนกระโดดไกล (Standing Broad Jump)
- 2.3 ลูกนั่ง 30 วินาที (30 Second Sit – Up)
- 2.4 วิ่งเก็บของ (Shuttle Run)
- 2.5 วิ่งทางไกล (Distance Run)
 - 1) 800 เมตร สำหรับผู้หญิง
 - 2) 1,000 เมตร สำหรับผู้ชาย
- 2.6 ยืนยกเข้าขึ้นลง 3 นาที

แบบทดสอบได้ผ่านการหาค่าความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาและ พลศึกษาจำนวน 3 คน

เกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพในกลุ่มอายุที่ตรงกับนักศึกษา ชายและนักศึกษาหญิง ของกรมพลศึกษา

อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการทดสอบ ประกอบด้วย เทปวัด ระยะหน่วยเป็นเซนติเมตร/เมตร นกหวีด นาฬิกาจับเวลา แผ่นยางสำหรับยืนกระโดด ท่อนไม้ 2 ท่อน (ขนาด 5x5x10 ซม.) และกรวยเล็ก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติของแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา (Health – Related Physical Fitness) และแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายมาตรฐานระหว่างประเทศ (International Committee For the Standardization of Physical Fitness Test = ICSPFT) ในแต่ละรายการ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เลือกแบบทดสอบย่อยจากทั้งสองแบบทดสอบมาทำการสร้างแบบทดสอบเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย จากนั้นนำแบบทดสอบที่สร้างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการออกแบบโปรแกรมการฝึก Strength Training จำนวน 14 สัปดาห์ เพื่อให้นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพได้ทำการฝึก โดยแต่ละสัปดาห์โปรแกรมการฝึก Strength Training จะมีความยากง่ายแตกต่างกันไปในแต่ละสัปดาห์ โปรแกรมการฝึก Strength Training ผู้วิจัยได้ออกแบบโปรแกรมตามหนังสือกายวิภาคนักวิ่ง หลังจากออกแบบโปรแกรมการฝึก Strength Training ครบทั้ง 14 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมการฝึกซ้อมไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ หลังจากนั้นได้นำโปรแกรมการฝึกไปทำการฝึกกับนักศึกษาใน แต่ละสัปดาห์ตามโปรแกรมที่ได้ออกแบบไว้ หลังจากทำการฝึกครบทั้ง 14 สัปดาห์แล้วในสัปดาห์ที่ 15 โดยก่อนการทดสอบผู้วิจัยได้ทำการจัดเตรียมอุปกรณ์ในการทดสอบพร้อมทั้งอธิบายและสาธิตวิธีการปฏิบัติต่างๆ ในการเก็บข้อมูลให้เข้าใจ และทำการทดสอบสมรรถภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีในเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลสมรรถภาพทางกายของผู้เข้ารับการทดสอบแล้วนำผลการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบแต่ละรายการไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนสมรรถภาพทางกายแต่ละรายการ และนำผลการทดสอบแต่ละรายการของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไปเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถภาพทางกาย
ของนักศึกษาชายเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหลังเรียนรายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ

รายการ	หลังทดสอบ (เพศชาย 12 คน)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
วิ่ง 50 เมตร	6.79	0.31	ดี
ยืนกระโดดไกล	230	4.96	ดี
ลูกน้ํง 30 วินาที	34	3.90	ดีมาก
วิ่งเก็บของ	10.37	0.28	ดี
ยืนยกเข้ําขึ้นลง 3 นาที	183	8.23	ดี
วิ่ง 1,000 เมตร	4.48	0.23	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 สมรรถภาพทางกายของนักศึกษาชายเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของ
กรมพลศึกษา พบว่า หลังการลงทะเบียนเข้าเรียนรายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ มีรายการ ลูก-
น้ํง 30 วินาที มี ($\bar{X} = 34$, S.D. = 3.90) อยู่ในระดับดีมาก รายการวิ่ง 50 เมตร ยืนกระโดดไกล
วิ่งเก็บของ และยืนยกเข้ําขึ้นลง 3 นาที มี ($\bar{X} = 6.79$, S.D. = 0.31), ($\bar{X} = 230$, S.D. = 4.96),
($\bar{X} = 10.37$, S.D. = 0.28) และ ($\bar{X} = 183$, S.D. = 8.23) ตามลําดับ อยู่ในระดับดี ส่วนรายการ
วิ่ง 1,000 เมตร มี ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.23) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถภาพทางกาย
ของนักศึกษาหญิง เทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหลังเรียนรายวิชาเดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพ

รายการ	หลังทดสอบ (เพศหญิง 28 คน)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
วิ่ง 50 เมตร	8.99	0.37	ดี
ยืนกระโดดไกล	167	3.89	ดี
ลูกน้ํง 30 วินาที	23	3.58	ดีมาก
วิ่งเก็บของ	12.60	0.22	ดี
ยืนยกเข้ําขึ้นลง 3 นาที	164	7.75	ดี
วิ่ง 800 เมตร	4.90	0.35	ดี

จากตารางที่ 2 สมรรถภาพทางกายของนักศึกษาหญิงเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมพลศึกษา พบว่า หลังการเข้าเรียนรายวิชาเดิน-วิ่ง เพื่อสุขภาพ มีรายการ ลูกนั่ง 30 วินาที มี ($\bar{X} = 23$, S.D. = 3.58) อยู่ในระดับดีมาก รายการวิ่ง 50 เมตร ยืนกระโดดไกล วิ่งเก็บของ ยืนยกเข้าขึ้นลง 3 นาที และ วิ่ง 800 เมตร มี ($\bar{X} = 8.99$, S.D. = 0.37), ($\bar{X} = 167$, S.D. = 3.89), ($\bar{X} = 12.60$, S.D. = 0.22), ($\bar{X} = 164$, S.D. = 7.75) และ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.35) ตามลำดับ อยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายของนักศึกษารายวิชา เดิน-วิ่งเพื่อสุขภาพทั้งเพศชายและเพศหญิงเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานแต่ละรายการของกรมพลศึกษาพบว่า นักศึกษาชายมีสมรรถภาพทางกายอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก คือ รายการ ลูกนั่ง 30 วินาที อยู่ในเกณฑ์ระดับดี คือ รายการวิ่ง 50 เมตร ยืนกระโดดไกล วิ่งเก็บของ และยืนยกเข้าขึ้นลง 3 นาที และอยู่ในระดับปานกลาง คือรายการวิ่ง 1,000 เมตร ส่วนนักศึกษาหญิงมีสมรรถภาพทางกายอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก คือ รายการลูกนั่ง 30 วินาที อยู่ในเกณฑ์ระดับดี คือ รายการวิ่ง 50 เมตร ยืนกระโดดไกล วิ่งเก็บของ ยืนยกเข้าขึ้นลง 3 นาที และ วิ่ง 800 เมตร ทั้งนี้ด้วยสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อการออกกำลังกายของนักศึกษา โดยมีสถานที่สำหรับในการออกกำลังกายด้วยกิจกรรมที่ใช้อุปกรณ์และกิจกรรมที่ไม่ใช้อุปกรณ์ เช่น การเดิน การวิ่ง กิจกรรมเดินแอโรบิก สนามกรีฑา ลานกีฬา สนามแบดมินตัน สนามบาสเกตบอล รวมไปถึงการเข้าศูนย์ออกกำลังกาย ที่ล้วนส่งเสริมต่อสมรรถภาพทางกายทั้งในเรื่องของความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และความอดทนของระบบหัวใจ ให้อยู่ในเกณฑ์ปกติซึ่งสอดคล้องกับ Samahito (2006) กล่าวว่า สมรรถภาพทางกายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสุขภาพในการทำงานของร่างกาย ซึ่งมีส่วนช่วยในการลดปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง รวมถึงโรคปวดหลัง ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากการขาดกิจกรรมทางกาย ซึ่งการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ส่งเสริมให้ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อช่วยทำให้ร่างกายทรงตัวเป็นรูปร่างขึ้นมาเพื่อรักษา ทรวดทรง ความอดทนของกล้ามเนื้อเป็นความสามารถในการรักษาระดับการใช้แรงปานกลางได้เป็นเวลานาน ความอดทนของระบบไหลเวียนโลหิตเป็นความสามารถของหัวใจและหลอดเลือดที่ลำเลียงออกซิเจนและสารอาหารต่างๆ ไปยังกล้ามเนื้อที่ใช้ในการออกแรงในขณะทำงาน การพัฒนาหรือเสริมสร้างสมรรถภาพในด้านนี้ต้องมีการเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้ระยะเวลา

ติดต่อกันประมาณ 30 นาทีขึ้นไป ในการออกกำลังกายและกิจกรรมทางกาย (โจ ปูเลโอ และ แพทริก มิลรอย, 2563) ตลอดระยะเวลา 3 เดือนในช่วงลงทะเบียนเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนมากใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียน 4-5 วันต่อสัปดาห์ ในการทำกิจกรรมทางกายโดยใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมประมาณ 45 นาที ถึง 1 ชั่วโมง ต่อครั้ง โดยกิจกรรมที่เลือกส่วนมากเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาสามารถทำได้ง่าย สะดวก เช่น การเดิน การวิ่ง การปั่นจักรยาน การเข้าศูนย์ออกกำลังกาย ว่ายน้ำเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม มีทางเลือกในการทำกิจกรรมในเวลารว่างอย่างมาก เช่น การเล่นเกม การเล่นอินเทอร์เน็ตรูปแบบต่างๆ และเกิดกิจกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม การเที่ยวเตร่ยามค่ำคืน ส่งผลให้กิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ และระยะเวลาการมีพฤติกรรมเนือยนิ่งในแต่ละวันที่ขัดกับหลักการออกกำลังกาย คือ ความถี่ ระยะเวลา ความหนักในการออกกำลังกาย และชนิดของการออกกำลังกายที่ถูกต้องจะสามารถช่วยควบคุมน้ำหนักร่างกาย และช่วยให้ดัชนีมวลกายลดลงได้ สอดคล้องกับ Kritpet & Phongphibool (2011) กล่าวว่า การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอช่วยพัฒนาร่างกายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้จากการออกกำลังกาย เช่น หัวใจแข็งแรง ไขมันในร่างกายลดลง กล้ามเนื้อแข็งแรงและอดทน และสมรรถภาพทางกายพัฒนาขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Samahito (2006) กล่าวว่า การมีกิจกรรมทางกายอย่างเพียงพอส่งผลดีต่อการพัฒนาสุขภาพในการทำงานของร่างกายซึ่งมีส่วนช่วยในการลดปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคไม่ติดต่อและเพื่อความอ่อนตัว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และความอดทนของระบบหัวใจและไหลเวียนเลือด เช่นเดียวกับ Nakornkhet (2018) กล่าวว่า การออกกำลังกายที่ได้ผลดีต่อสุขภาพ ควรเป็นการออกกำลังกายแบบ Aerobic exercise เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษ ควรเพิ่มการทำกิจกรรมแบบแอโรบิกระดับปานกลางให้ถึง 300 นาที/สัปดาห์ หรือทำกิจกรรมแอโรบิก ระดับหนัก 150 นาที/สัปดาห์ และที่สำคัญต้องมีกิจกรรมที่สร้างความแข็งแรงให้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น กล้ามเนื้อขา กล้ามเนื้อแขน กล้ามเนื้อลำตัว ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในรายวิชาเลือกเสรีควรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น เน้นในรูปแบบแอโรบิก ครั้งละ 40 นาที 4 ครั้ง/สัปดาห์

1.2 ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาให้เหมาะสมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลพัฒนาการทางสมรรถภาพทางกายของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ศึกษาารูปแบบ/กิจกรรมทางกาย และสมรรถภาพทางกายของนักกีฬาในมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

กรมพลศึกษา. (2562). **การทดสอบและประเมินผลสมรรถภาพทางกาย**. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ กรมพลศึกษา.

โจ ปูเลโอ และ แพทริก มิลรอย. (2563). **กายวิภาคนักวิ่ง**. [Running Anatomy] (ปริมาตร ไททวงศ์สกุล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: แอร์โรว์.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2560). **พระบรมราโชวาท พระราชดำรัสเกี่ยวกับการกีฬา**. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/21636>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

Department of Physical Education. (2019). **Test and standard of physical fitness of people aged19-59 years**. Retrieved April 12, 2023, from <https://www.dpe.go.th/manual-files-411291791797>.

Nakornkhet, K. (2018). **Global Recommendations on Physical Activity for Health**. Retrieved April 12, 2023, from http://padatabase.net/uploads/files/01/doc/475_.pdf.

- Liengjindathawon, O. (2016). Change management of Rajabhat University toward education stand control policy. In **Proceeding The 4th Suan Sunadha Academic National Conference on “Research for Sustainable Development”**. pp. 489-508. Bangkok: Suan Sunadha Rajabhat University.
- Karnjanakit, S. (2001). **Recreation and Tourism Industry**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Samahito, S. (2006). **Tests and health related physical fitness standards for Thai children aged 7-18 years**. Research Report. P.S. Prince, Nonthaburi.
- Thaihealth. (2022). **Physical Activity Plan**. Retrieved April 12, 2023, from <https://www.thaihealth.or.th/e-book/thai-health-2022/>.
- Kritpet, T., & Phongphibool, S. (2011). **Physiology of Exercise**. Retrieved April 12, 2023, from <https://www.researchgate.net/scientific-contributions/Thanomwong-Kritpet-15992917>.
- United Nation. (2017). **Health-United nations Sustainable Development**. Retrieved April 12, 2023, from <http://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>.
- World Health Organization. (2010). **Global Recommendations on Physical Activity for Health, Blossoming**. Retrieved April 12, 2023, from <https://www.who.int/dietphysicalactivity/global-PA-recs-2010.pdf>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

64 ถ.ทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000
โทรศัพท์: 042-211040 ต่อ 1702 เว็บไซต์: <http://rdi.udru.ac.th>
เว็บไซต์: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edudru>
อีเมล: edjournal@udru.ac.th

